ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

86 (8003) | 1956 оной апрелиин 21, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Үнеэн бүриһөө үдэртөө пүүд, хахад пүүд һү һаая

Нүхэд, һаалишад, малшад, адуулшад ба зоотехнигүүд! Байгша ой майн 1-һээ племенной ба һайжаруулагдаһан фермэнүүдтэ үнеэн бүриһөө үдэр бүри пүүд, һүнэй-товарна фермэнүүдтэ хахад пүүд һү һаая! —гэһэн республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй уряа хаанагүй дэмжэгдэжэ байна.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэдэй фермын һаалишан **Дашанима Амоголонова** мүнөө апрель һарада даалгагдаһан үнеэдэйнгээ тус бүриһөө дунда зэргээр үдэртөө 15,6 литр һү һаана. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан **Валентина Буркова**, Хоринии аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан **Цыбикмит Холхонова**, Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан **Ксения Перова** болон бусад нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө үдэртөө 8—10 литр һү һаажа, республикын һаалишадай мүрысөөндэ түрүүлжэ байна.

Хяхтын аймагай колхозуудай һаалишад ажахын энэ жэлэй 6 һара нёдондоной энэ хугасаагайхида хоёр дахин ехэ һү һаагаа.

Эдэ һаалишад ямар аргаар, хайшан гээд эды шэнээн һү һаажа байнаб гэхэдэ, нэн түрүүн тэдэнэр үнеэдээ зүбөөр эдеэлүүлхэ, уһалхые оролдоно. Бүдүүн тэжээл, силос эдюулхынгээ хажуугаар, үнеэдээ шэнгэнээр уһанда худхагдаһан гурил гү, али һагшадаһа уулгадаг байха юм. Энэнь малда концентрированнэ тэжээл болохоһоо гадна, бас үдэрт бури уһалуури болоожо үгэнэ. Тиимэ гэхэдэ, бүлеэн аад, амтаруулагдаһан уһые мал ехэ дуратайгаар уудаг бшуу.

Тэд, үнеэн бүридэ нэгэ гү, али хоёр ведро иимээр бэлэдхэгдэһэн тэжээл үдэр бури үгэхын түлөө ферма хүтэлбэрилэгшэд һаалишад бүридэ нэгэ нэгэ бочко оложо үгэхэ, тиигээд уһаар гүйсэд хангаха болоо. Түрүү һаалишадай дүй дүршэлые харахада тэдэнэр уһаяа үдэртөө бэлдээд, малда үглөөнь уулгадаг байха юм.

Нүхэд һаалишад! Түрүүшүүлэй жэшээгээр һаамхай үнеэн бүридөө шэнгэнээр худхагдаһан гурил гү, али һагшадаһа үдэр бүри уулгадаг болые. Тиигэбэл һү абалгамнай нилээд дээшэлхэ бшуу. Энэ хэрэгтэнь колхозой хүтэлбэрилэгшэд һаалишадта арга бэлэ туһалха зэргэтэй.

— Манда тэжээл үгөөл һаань, бидэ тэрэниие буйлуулжа, малаа эдеэлүүлжэ шадахабди. Тэжээлэй байгаа һаа, үдэртөө үнеэн бүриһөө пүүдшье һү һаахабди, — гэжэ һаалишан Валентина Буркова Иволгын МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишадай зүблөөн дээрэ хэлээ. Энэ зүб. Мүнөө үедэ колхоз бүхэнэй һаалишад бүхэн ехэ һү һаахын түлөө тэмсэжэ байнхай. Тиимэһээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд һаалишадай энэ эрмэлзэлгые али болохоор дэмжэхэ, бодото туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Түрүүшүүлнай үнеэдээ зүбөөр, саг зааһаар эдеэлүүлхэ, уһалхаһаа гадна, үнеэдэнэе шадамар бэрхээр һаадаг, арашалдаг байха юм. Бэрхэ һаалишадай үнеэе харахада хододоо арюухэн ябадаг, тэдэнэр үнеэгээ һаахынгаа урда дэлэнгыень бүлеэн уһаар угаадаг, тиигээд хуурай бүд аршадаг, дэлэнгыень эльбэдэг, шэрдэг байна. Тэдэнэр үнеэдтээ һайнаар хандадаг, тиигээд үдэртөө арга бэшэ нэгэл тогтоогдоһон сагтаа һаадаг байна бшуу. Зарим һаалишад ямар үнеэгээ түрүүн, ямараа хожом һаахаб гэһэн гуримгүй байдаг.

Гэбэшье, юрэнхы дээрээ республикын колхозуудта һү һаалта хангалтагүй байһаар лэ байна. Ажахын үнгэрһэн 6 һарын туршада дунда зэргээр үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ 244 литр һүн һаагдаба. Һү һааха энэ жэлэй түсэб миил 19 процент дүүргэгдээ. Тиигэжэ һү һаалгаар манай республика РСФСР-эй область, хизаар, республикануудай хоорондохи мүрысөөндэ ехээр гээгдэжэ, аяар 67-дохи һуури эзэлээ. Манай республикын хойно оройдоол хоёр республика ябана.

Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, республикымнай олохон лэ колхоздо үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлхын түлөө өөдтэй оролдолго гаргагданагүй. Зарим газарта бии байгаа тэжээлээ зүбөөр хэрэглэнэгүй, һаалиин гүүртэнүүдтэ ажалай эмхидхэл һула байна. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо һая болотор үнеэдтээ силос эдюулээгүй тооной байшоо. Тэд, мүнөө үедэ үнеэдээ зүбөөр харууһалжа, кукурузынгаа силос ехээр эдюулхынгээ орондо, тэрэнээ иишэ тиишэнь гаргашална, колхознигуудтаа хубааже үгэнэ. Гадна, һаамхай үнеэдынь бусад һубай малнуудаараа суг эдеэлүүлэгдэнэ. Мүн эндэ һүнэй тоо бүридхэл муугаар табигданхай. Үүлтэртэ бухань үнеэдээрээ суг адуулганда гарана. Фермэнүүдтэхи үдэрэйнь гурим муугаар сахигдана.

Иимэ баримтанууд гансахан Зэдын аймагта бэшэ, мүн Закаменай, Байкало-Кударын, Баргажанай болон бусад аймагуудаар үзэгдэнэ.

Эдэ болон бусад дутагдалнуудтай эрид шангаар тэмсэжэ, һаалиин гүүртэ бүхэнэй ажалые жэшээтэ һайнаар эмхидхэхэ гээшэ колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, аймагуудай партийно-советскэ организацинуудай шухалын шухала зорилго болоно.

Мүнөө үедэ үнеэд олоороо тугаллажа, һү ехээр һаахын түлөө шангаар тэмсэхэ эгээн таарамжатай үе болоожо байна. Май һараһаа эхилжэ, зунай бэлшээриин үедэ племенной ба һайжаруулагдаһан фермэнүүдтэ үнеэн бүриһөө үдэрэй 16 килограмм, һүнэй-товарна фермэнүүдтэ 8—10 килограмм һү һааха гэһэн уялгаяа һаалишад бүхэнэй дүүргэхэ хэрэгтэ колхозуудай, МТС-үүдэй болон бүхы олониитын анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхоз бүхэндэ малай зунай бэлшээриин түсэб зохёохо. Тиихэдээ һаалиин гүүртэнүүдтэ уһа, голой эрье шадар, һайн ногоотой бэлшээри үгэхэ шухала. Бэлшээридэ гаргахынгаа урда тээ, һаалиин гүүртэнүүдые зүбөөр эмхидхэхэ, гүүртын үнеэдэй тоое зууһаа олон болгохогүй гэжэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл заана.

Гэхэтэй хамта, һаалиин гүүртэнүүдэй зуһаха газарта ногоон конвейер эмхидхэхын тула тэжээлэй культурануудые тариха, үнеэдтэ тэжээл үгэхэ сарай, кормушка бэлэдхэхэ шухала. Мүн зундаа һаалишадай байха байрын гэрнүүдые зохидоор түхеэрхэ зэргэтэй.

Зунай сагта малые түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээхэ болонобди. Тиимэһээ мал адуулгашадай үүргэ угаа ехэ. Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд мал адуулагшадаар найдабаритай, эрхим һайн хүнүүдээ томилхо ёһотой.

Нүхэд һаалишад! Үүлтэртэ үнеэн бүриһөө үдэртөө пүүд, нютагай үүлтэрэй үнеэнһээ—хахад пүүд һү һаахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ бултадаа хабаадажа, шэнэ амжалтануудые туйлая.

ССР Союзай Министрнүүдэй Советтэ

ССР-эй арадай ажахын бүхы ...ринуудта атомай хүсэ үргэн хэрэглэхэ, мүн атомай хүсэ ...ан ажалда хэрэглэхэ талаар ...Р-эй ба бусад оронуудай хоорондо харилсан ажаллалга хүгжөөхэ зорилгоор СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ атомай хүсэ хэрэглэхэ талаар Главна управлени эмхидхэгдээ.

...ктростанцинуудта болон энергетическэй бусад установконуудта хэрэгтэй болохо атомна реакторнуудые ухаалан зохёохо, тэрэшэлэн атомай хүсые хэрэглэхэ бусад замуудые бэдэрхэ талаар хэгдэдэг научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ зорилго Главна управленидэ даалгагдаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи атомай хүсэ хэрэглэхэ талаар Главна управлениин начальнигаар нүхэр Славский Ефим Павлович томилогдоо.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойдо

ЛЕНИНГРАД

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Невскэ машина бүтээлгын заводой коллектив Владимир Ильичын түрэһөөр 86 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэнэ. Агууехэ вождь, Коммунистическэ парти ба Советскэ гүрэниие байгуулагшын ажабайдал болон ажал-ябуулга тухай заводой цехүүд болон таһагуудта элидхэлнүүд хэгдэнэ, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Предприятиин хүдэлмэришэд эрхимээр ажаллан ленинскэ захяануудые дүүргэнэ. Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ зуураа, заводой коллектив шэнэ амжалтануудые туйлана. 1955 онойхитой сасуулбал, энэ жэлдэ ажалай бүтээсые 6 процентээр дээшэлүүлээ. Энэнь хэдэн зуун мянган түхэригэй түсэбһөө гадуур продукци гаргаха арга олгоо. Майн урда тээхи ажалай вахтада жагсаха зуураа, заводой коллектив 1956 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

Агууехэ Ленинэй нэрэмжэтэ заводой коллектив зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэн, гениальна вождиин түрэһөөр 86 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна.

***

Городой бүхы предприяти, эмхи зургаанууд болон һуралсалай газарнуудаар В. И. Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бэлэдхэлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа эхилээ.

Тэрэшэлэн эдэ үдэрнүүдтэ мянгаад шахуу ленинградецууд болон айлшад экскурсяар ябажа В. И. Ленинэй ябаһан газарнуудые харана.

ТАСС.

КИЕВ

Украинска ССР-эй Наукануудай академиин гүрэнэй библиотекэ соо В. И. Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ехэ выставкэ нээгдэбэ.

Энэ выставкэдэ Владимир Ильичын ажал-ябуулга ба ажабайдал тухай олон тоото материалнууд харуулагдаһан байха юм. Тэдэнэй дунда В. И. Ленинэй зохёолнууд, тэрэнэй нүхэдэй болон түрэлхидэй һанамжанууд бии.

Выставкын нэгэ бүлэгынь «Ленин—Коммунистическэ партиин агууехэ эмхидхэгшэ ба вождь» гэжэ нэрлэгдэнхэй. Мүн В. И. Ленинэй «Юу хэхэб?», «Юунһээ эхилхэб?», «Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика», «Эмпириокритицизм ба материализм» гэһэн зохёолнууд, мүн бусад гайхамшагта номууд болон газетэ, журналнуудта толилогдоһон статьянууд тэндэ үргэнөөр харуулагдана.

(ТАСС).



УЛЬЯНОВСК. В. И. Ленинэй түрэһэн гэр.

ТАСС-эй фотохронико.

Ленинэй захяагаар...

Ангара мүрэн дээрэхи Иркутска гидроэлектростанциин барилга харюусалгатай үедөө ороод байна. 1956 оной эсэстэ ГЭС-эй түрүүшын хоёр агрегат ашаглалгада үгтэжэ, промышленна ток үгэхэ юм. Ашаглалгада оруулха энэ болзорые сахиха гээшэ арадай ажахын ехэ удхашанартай. Ангара дээрэ баригдаһан түрүүшын электростанциин электроэнерги мүнөө баригдажа байһан үндэр вольтно линеэр дэлхэй дээрэхи эгээн томо Братска ГЭС-эй барилгын талмайда дамжуулагдажа, зургаадахи табанжэлэй эсэстэ станциин түрүүшын ээлжээе ашаглалгада оруулха арга олгохо байна.

Иркутска гидроэлектростанциин барилгашад Майн урда тээхи үдэрнүүдтэ патриотическа угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Ангарын һабые хааха бэлэдхэлые тэдэнэр дүүргэхэ болоо. Электростанциин байшан барилгада бетонно хүдэлмэри түргэнөөр хэгдэнэ, түрүүшын хоёр «турбинын агрегадууд хабсарагдажа байнхай. Мүрысөөндэ оролсоһон механизаторнууд али бүхы хүдэлмэриин талаар түрүүлжэ ябана.

Үнгэрэгшэ жэлэй мартда бүхы экскаваторнуудынь хамта дээрээ 294 мянган кубометр газар малтаһан байгаа һаа, 1956 оной мартда 547 мянган кубометр газар малтаһан байна. Иимэ ехэ амжалта яагаад туйлагдааб гэхэдэ, экскаваторнуудые хэрэглэлгэ нилээд һайжаруулһан байна.

Табанжэлэй турша соо барилганuудта ажалай бүтээсые 52 процентһээ бага бэшээр дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд соо тодорхойлогдоһон байна. Энэ даалгабариие дүүргэхын тулада Иркутска барилгын механизаторнууд шэн зоригтойгоор ажаллана. «Олониитын шэнэ байгуулалтын илахын тулада ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ эгээн шухала, эгээн гол зүйл болохо байна» гэжэ агууехэ Ленинэй зааһан заабариие Ангарын гидробарилгашад һанажа ябадаг.

Д. Гайдай.

Иркутск. (ТАСС).

Ленин тухай зохёолнууд

Ажалшадай агууехэ вождь, багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойе тэмдэглэхын тулада советскэ арад бэлэдхэл хэжэ байна.

«Карело-финскэ арадай аман зохёол соо В. И. Ленин тухай хэлэһэн үгэнүүд» гэһэн темээр Петрозаводскда Гүрэнэй библиотекэ соо выставкэ нээгдээ. Ленин тухай үльгэр домогуудай хэдэн олон суглуулбаринууд, журналнууд болон газетэнүүд стенднүүд дээрэ табигданхай. Тэдэнэй тоодо «Хүдэлмэришэн ба таряашан хоёрой үнэн зүб юумэ бэдэрһэн тухай» карельскэ мэдээжэ үльгэршэн Ф. Господаревой зохёоһон үльгэр, Калевалы гэжэ районой үльгэршэд М. Ремсу, М. Хотеева гэгшэдэй зохёоһон «Агууехэ Ленин», «Москва ошоһон тухай домог» гэһэн үльгэрнүүд оролсоно.

Латвийска ССР-эй Вильнюс городтохи түүхын-революционно музей соо В. И. Ленин тухай экспозици эмхидхэгдэнхэй. 1895 оной сентябрьда Владимир Ильичын Вильнюстэ ошоод байһые харуулһан хоёр зурагай дэргэдэ хүн зон удаанаар зогсожо харана. Литовско ба польско хэлэнүүд дээрэ хэблэн гаргаһан ленинскэ зохёолнууд, фотозурагууд, нюусаар гаргагдадаг коммунистическэ хуудаһанууд болон газетэнүүд эндэ мүн лэ табигданхай.

Владимир Ильичын ажабайдал ба ажал-ябуулгада зорюулагдаһан темэнүүдээр, тэрэ тоодо «Ленин Уфада» гэһэн темээр Башкириин лекторнууд лекцинүүдые уншана.

УЛАН-УДЭ

Республикымнай ажалшад оронойнгоо бүхы арадтай хамта агууехэ Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна.

Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал, тэрэнэй гайхамшагта ажал-ябуулга тухай элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые агитаторнууд үнгэргэнэ. Клуб болон Культурын байшангууд, библиотекэнүүд В. И. Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойдо зорюулагдаһан фотозурагууд, монтажууд, номуудай выставкэнүүдые эмхидхэнэ.

Республикын бурят дунда һургуулиин коллектив һурагшадай вечер үнгэргэбэ. Һургуулиин багша Валентина Герасимовна Гуляшинова «Владимир Ильич Ленин» гэһэн темээр лекци уншаа. Лекциин һүүлээр 8-дахи «Г», 9-дэхи «Д» классуудай, эвенкийскэ һурагшадай уранһайханай самодеятельностиин коллектив ехэхэн программатай концерт харуулаа.

Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй библиотекэдэ, һуралсалай ажахыда Владимир Ильич Ленинэй революционно ажал-ябуулгые харуулһан ехэ фотомонтаж эмхидхэгдээ. Мүн партийна эхин организациин агитаторнууд участогуудтаа гаража, В. И. Ленин тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Энэ түүхэтэ үдэртэй дашарамдуулан болоһон вечер дээрэ техникумэй директор У. В. Баранникова удха түгэлдэр лекци уншаа.

* * *

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэжэ байна.

Мүнөө комбинадай завод, цех болон таһаг бүхэндэ В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал-ябуулгада зорюулагдаһан лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Тэрэшэлэн заводуудай улаан булангуудта Владимир Ильичын революционно ажал-ябуулгада зорюулагдаһан фотомонтажууд, номой выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй.

Н. Святогор.

***

Республикын хизаар ороноо шэнжэлэлгын музей В. И. Ленинэй түрэһөөр 86 жэлэй ойдо зорюулагдаһан фотовыставкэ эмхидхэбэ.

Тус выставкэдэ В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга үргэнөөр харуулагдана. Мүн музейн нэгэ таһагта В. И. Ленинэй «Россида капитализмын хүгжэлтэ», «Юу хэхэб?», «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэһэн түүхэтэ зохёолнууд табяатай.

Н. А. БУЛГАНИНАЙ, Н. С. ХРУЩЕВОЙ АНГЛИДА ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Великобританиин премьер-министр А. Идендэ айлшаар ошоо

ЛОНДОН, апрелиин 19. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев Великобританиин премьер-министр сэр Антони Идендэ, Даунинг стрит үйлсын 10-дахи номерто байдаг тусхай үргөө соонь ошожо айлшалба. Тэндэ Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд байлсаа.

СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг посол Уильям Хэйтер Н. А. Булганинтай ба Н. С. Хрущевтой хамта ябалсаа.

* * *

ЛОНДОН, апрелиин 19. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дэлхэйн нэгэдэхи ба хоёрдохи дайнуудай үедэ наһа бараһан английска солдадууд болон офицернүүдэй дурасхаал болгон табигдаһан «Сенотаф» гэжэ памятнигта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев энэ үглөөгүүр ошожо тэндэ венок табяа.

«Клэридж» гэжэ отельһоо советскэ айлшадай гарахадань газаань англичанинууд олоороо суглараһан байгаа. Тэдэнэр айлшадые амаршалаа. Айлшадай һуужа ябаһан машинанууд английска столицын центр болоһо Уайт холл үйлсэ тээшэ шэглэн ошоо. «Сенотаф» гэжэ памятник, мүн Англиин правительственна олон эмхи зургаануудай байшангууд тэндэ байдаг. Нүхэд Булганин ба Хрущев дотоодын хэрэгүүдэй министерствын байшангай дэргэдэ ерээ. Дотоодын хэрэгүүдэй министр Гвилим Ллойд-Джордж, тэрэнэй орлогшо лорд Мэнкрофт тэдэниие угтаа. Великобританиһаа СССР-тэ байдаг посол сэр У. Хэйтер, СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэй суг ябалсаа. Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин «Сенотаф» памятнигай дэргэдэ ошоод, тэндэ роза ба лили сэсэгүүдээр шэмэглэгдэһэн лаврово венок табяа. Венок дээрэнь иигэжэ бэшээтэй:

«Дэлхэйн нэгэдэхи ба хоёрдохи дайнуудай үедэ эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө суг ябажа тэмсэхэдээ манай оронойэрэлхэг зоригто сэрэгшэдтэй хамта ами наһаяа үгэһэн Великобританиин эрэлхэг зоригто сэрэгшэд тухай мүнхэ дурасхаалай тэмдэг болгон Советскэ Союзай правительствоһаа ба арадуудһаа».

Нүхэд Булганин, Хрущев «Сенотафай» дэргэдэ минута соо абяа шэмээгүйгөөр зогсожо ёһолоо. Тэрэ үедэ Уайт холл үйлсөөр хүн зоной ябалга зогсоогдоһон байгаа. Үйлсын хоёр талаар байһан Лондоной хүн зон венок табилгын ёһололые ажаглан хаража байба.

Удаань советскэ хүтэлбэрилэгшэд посолнууд сэр У. Хэйтер ба Я. А. Малигтай хамта Великобританиин королева II Елизаветын тусхай үргөө болоһо Букингэмскэ ордон тээшэ ошоо.

Машинанууд Букингэмскэ ордоной хашаа соо орожо ерээ. Тиихэ үедэнь харуулай алба хэжэ байһан, улаан үнгэтэй хубсаһа ба баабгайн арһаар оёгдоһон хара малгайтай королевскэ гвардейцүүдэй халаан һэлгэгдэжэ байгаа.

Ордон соо ороходоо Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ гараа табяа. Букингэмскэ ордоной садуудые тэдэнэр харaa. Ордон шадарай талмай дээрэхи королева Викториин памятнигай дэргэдэ сугларһан олон тоото лондонойхид советскэ айлшадай ерэхыень ба бусахыень хаража байгаа.

Букингэмскэ ордонһоо Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Великобританиин премьер-министр сэр Антони Иденэй тусхай үргөөдэ ошоо. Энэнь Даунинг стрит үйлсын 10-дахи номерто байдаг юм. Тэдэнэр 40 шахуу минута соо айлшалаа. А. Иден советскэ айлшадые үргөөгэйнгөө үүдэндэ угтаад, английска кабинедэй заседанинуудай зал соо тэдэниие оруулжа уулзаа. Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд эндэ байлсаа.

Айлшалалгын дүүрэһэнэй һүүлээр Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрой тэндэһээ гарахадань сэр Антони Иден, Селвин Ллойд тэдэниие машинадань хүрэтэр үдэшөө. Даунинг стрит үйлсэдэ лондонойхид олоороо сугларһан байгаа. Советскэ хүтэлбэрилэгшэдые ба Англиин премьер-министрые тэдэнэр амаршалаа.

Тиигээд советскэ айлшад өөһэдынгөө байдаг «Клэридж» отельдэ бусаа. Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ерээд байһантай дашарамдуулан СССР-һээ Англида байдаг посол Я. А. Малик советскэ посольстводо сайлалга эмхидхээ. Премьер-министр сэр Антони Иден, бусад тусхай тушаалта хүнүүд сайлалга дээрэ байлсаа.

СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик сайлалга эмхидхээ

ЛОНДОН, апрелиин 19. (ТАСС). Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ошоод байһантай дашарамдуулан СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик мүнөөдэр советскэ посольстводо сайлалга эмхидхээ.

Великобританиин премьер-министр Антони Иден, тамага баригша лорд, общинануудай палатын хүтэлбэрилэгшэ А. Батлер, финансын министр Г. Макмиллан, гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд, дотоодын хэрэгүүдэй министр Г. Ллойд-Джордж, Шотландиин хэрэгүүдые эрхилхэ министр Дж. Стюарт, гэр байра барилгын ба нютагай захиргаанай министр Д. Сэндис, газартаряалангай, загаһа барилгын ба эдеэ хоолой министр Д. Хиткот-Эмори, гэгээрэлэй министр Д. Экклс, Ланкастерска герцогствын канцлер лорд Дж. Селкирк, барилгын хүдэлмэриин министр П. Бакэн-Хэпбэрн, лейбористска партиин хүтэлбэрилэгшэ Х. Гэйтскелл, далайн министр лорд Килкеннин, авиациин министр Н. Бэрч, түлишын ба энергетикын министр О. Джонс, гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй министр лорд Рединг, гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй министр А. Наттинг, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг посол сэр У. Хэйтер болон бусад сайлалга дээрэ байгаа.

Советскэ талаһаа Н. А. Булганин ба Н. С. Хрущевһоо гадна Н. А. Михайлов, А. А. Громыко, П. Н. Кумыкин, И. В. Курчатов, А. Н. Туполев, Л. Ф. Ильичев, В. Я. Ерофеев, В. А. Каменский болон бусад сайлалга дээрэ байлсаа.

Партиин айкомуудай секретарьнарай, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн

КПСС-эй обкомдо партиин айкомуудай секретарьнарай, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн апрелиин 18—19-дэ болобо. Зүблөөн дээрэ иимэ асуудалнууд зүбшэн хэлэгдээ:

1. Хабарай тарилгые үнгэргэхэ, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр дүүргэхэ зорилгонууд тухай.
2. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые партийна организацинуудта шудалалга, эдэ шиидхэбэринүүдые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха зорилгонууд тухай.
3. Рязанска область, Ставропольско хизаарта ошожо ерэһэн делегациин тоосоое дуулаха.

Нэгэдэхи асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Климов** элидхэл хэжэ, партиин Заиграйн айкомой секретарь нүхэр **Петров**, партиин Хэжэнгын айкомой секретарь нүхэр **Балханов**, КПСС-эй Баргажанай айкомой секретарь нүхэр **Малыгин**, партиин обкомой секретарь нүхэр **Дубровский**, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Болсохоев** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые дэбжэлтэтэйгээр угтаад, тэдээниие бодото ажал дээрэ бэелүүлхын түлөө оролдожо байна гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Зургаадахи табанжэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн хаа хаанагүй дэлгэржэ байна.

Заиграйн аймагай МТС-үүд болон колхозуудай хабарай тарилгада муу бэшээр бэлэдхэһэн, энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абахын түлөө тэмсэжэ байһан тушаа тус айкомой секретарь нүхэр Петров хэлэһэн байха юм.

— Уһалагдадаг газарай талмай үргэдхэхын тула энэ үбэлдөө, хабартаа гол горхонууд дээрэ 13 хаалта бодхоогдоо, тэрэнэй ашаар 4 мянга гаран гектар сабшалан, таряалан болон бэлшээри уһалха аргатай болообди гэжэ нүхэр Петров мэдүүлээ. Тиин энэ ехэ хүдэлмэри үнэ багатайгаар, ехэнхидээ аймагай комсомолецууд болон залуушуулай эдэбхитэ ажалаар бүтээгдэһэн байна.

— Мүнөө үедэ тракторна бригаданууд жэгдэржэ поли дээрээ гараад, 2 мянга гаран гектар талмай борнойлоод байна. Тиихэдэ 1717 гектар газар уһалагдаа. Колхоз бүхэндэ таряанажалай бригадын дэргэдэ кукуруза ургуулха тусхай звенонууд бии болгогдоод хүдэлжэ эхилээ, — гэжэ нүхэр Петров хэлэбэ.

— Энэ жэлдэ хамтадаа 3 мянга гаран гектарта кукуруза тарижа, үндэр баян ургаса абахын түлөө 11 звенонууд хүдэлжэ байна, — гэжэ партиин Хэжэнгын айкомой секретарь нүхэр Балханов хэлэбэ. Кукурузын талмай дээрэ 840 тонно наг шэбхэ зөөгдөө.

Гэхэтэй хамта, хабарай тарилгада бэлэдхэлгэдэ ехэхэн дутагдалнууд бии байна гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Хэжэнгын, Хориин, Закаменай, Заиграйн аймагуудта орооһото культурануудай болон хартаабхын үрэһэн ехэ дутамаг байна. Юрэнхы дээрээ республикын колхозуудта орооһото культурануудай үрэһэ хаалгын түсэб оройдоо 86 процент, хартаабхын — миин 47,8 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Хаагдаһан үрэһэнэй дүрбэнэй гурбан хубинь тарилгын шанарта хүргэдөөгүй байна. Энэ талаар Кабанскын, Хориин, Байкало-Кударын, Түнхэнэй аймагуудта ехэхэн дутагдалнууд бии.

Республика дотор кукурузын тарилгада бэлэдхэлэй үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тушаа зүблөөндэ хабаадагшад онсо анхаралаа хандуулба. Илангаяа кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарихын түлөө тусхай сеялкэнүүд тааруулагдаха байһан аад, биратай юумэ хэгдэнэгүй. Зарим газарта кукурузые юрын сеялкээр тариха гэжэ буруу һанал бодол баримталаад байна. Тиимэ ябадалтай эрид тэмсэхэ хэрэгтэй.

Мүн олон колхозууд кукуруза тариха газараа үшөө олоодүй, үтэгжүүлгэ шэрэжэ эхилээдүй байһаар.

Зарим МТС-үүд, тэрэ тоодо Саянтын, Цагаан-Усанай, Куйтунска МТС-үүд мүнөө хүрэтэр тракторнуудай болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые дүүргээдүй. Мүнөө жэлдэ республикын колхозуудта тракторна сеялкэнүүдэй үсөөн хүртэһэн дээрэһээ сеялкэ бүхэниие дүүрэн хүсөөрнь, һүниндөө ашаглаха шухала байна гэжэ хэлсэбэ. Үшар иимэһээ аймагай болон МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд колхоз бүхэнэй ажал хэрэгые һайнаар шэнжэлэн шудалжа, хабарай тарилгын бэлэдхэлдэхи дутагдалнуудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха, тарилгын хүдэлмэриие агротехническэ эгээн һайн болзорто үнгэргэхэ ябадал хангаха ёһотой.

Түсэб зохёоходоо орооһото культурануудай, кукурузын тарилгын талмайе бага болгохоор хараалһан колхозуудай болон аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд зүблөөн дээрэ шүүмжэлэгдээ.

1956 ондо орооһото культурануудай, кукурузын, хартаабха болон овощиин, сахарна свёклын үндэр ургаса түйлахын түлөө агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые нютагай эрхэ байдалда тааруулан ябуулха шухала гэжэ хэлсэбэ.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд малай үбэлжэлгэдэ болон малай ашаг абалгада бии байгаа горьтой дутагдалнууд тушаа тогтоо. Республикын колхозуудта адуу малай гарзалха, илангаяа шэнэ түлнүүдэй үхэхэ ябадал ехээр үзэгдэнэ. Сэлэнгын аймагай колхозуудта үбэлдөө абтаһан бүхы хурьгадай 15 процентнь гарзалһан байха юм. Мүн Баргажанай, Иволгын аймагуудай колхозуудта олон мал үхэнэ. Тэрээнһээ гадна, эхэ малай һубайрха ябадал ниилээд ехэ байна.

Республикын колхозуудта һү һааха түсэбэй хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байһан тушаа хэлэгдэбэ. Үнгэрһэн 6 һарын туршада республикын колхозууд һү һааха түсэбөө арайхан гэжэ 19 процент дүүргэжэ, үнеэн бүриһөө миин 244 литр һү һааһан байха юм. Һү һаалгаар илангаяа Закаменай, Байкало-Кударын, Ахын, Баргажанай болон бусад аймагууд гээгдэжэ ябана.

Үбэлжэлгэдэ бии байгаа дутагдалнуудые болон малай үхэхэ, гарзалха ябадалые эрид усадхаха хэрэгтэ колхозуудай болон МТС-үүдэй доторхи арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ шухала гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад шиидэбэ. Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, һаалишадай, хонишодой, гахайшадай болон хүдөө ажахын бусад хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, мүрысөөндэ хабаадагшадай ажал хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгажа, тэдэнэй уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь али болохоор туһалха хэрэгтэй.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые шудалха тухай хоёрдохи асуудалаар нүхэд **О. Ш. Шадаров** (Мухаршэбэрэй аймаг), **А. В. Желтый** (Зэдын аймаг), **Н. П. Воскресенский** (Городок город), КПСС-эй обкомой секретарь **Ц. О. Очиров** гэгшэд үгэ хэлээ.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бүхы коммунистнуудай болон ажалшан олониитын бултадаа нэгэн һаналаар һайшаажа байһан тухай, эдэ түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй колхозно таряашадай, хүдэлмэришэдэй болон интеллигенциин политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтэ үүсхэһэн тухай үгэ хэлэгшэд хэлэбэ.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэд ехэтэ һонирхон шудална. Олон кружогууд шэнээр байгуулагдаа. Энээнһээ түрүүн бэеэ даагаад һуража байһан коммунистнууд, мүн урдань һураагүй байһан партийнабэшэ эдэбхитэд тэдэ кружогуудта ябажа XX съездын материалнуудые шудална. Мухаршэбэрэй, Зэдын аймагуудта, Городок городто пропагандистнуудай хоёр-хоёр семинар үнгэргэгдөө.

КПСС-эй айкомой, горкомой лекторнүүд, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын гэшүүд партиин XX съездын материалнуудаар лекци, элидхэл хэнэ. Мухаршэбэрэй аймагта 300 гаран агитаторнууд партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые колхознигуудта, совхоз, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ болон бусад ажалшадта ойлгуулна. Хоридохи съездын материалнуудые шудалхадаа, съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ тушаа тодорхой һанамжануудые коммунистнууд оруулна. Гэбэшье Байкало-Кударын, Закаменай болон бусад зарим аймагуудта XX съездын материалнуудые түргэн мүрөөр үзөөд, апрель һарын һүүл багаар дүүргэжэрхихэ гэһэн дэмы яаруу тэбдэлгэ гаргаһан ушар үзэгдэнэ. Мухаршэбэрэй, Бичурын, аймагуудта кружогуудай занятинууд заримдаа болоногүй. Тиигэжэ оройдоо 2—3 заняти үнгэргэһэн кружогууд бии юм. Зарим газарта съездын материалнуудые миин колхоз, предприяти бүхэнэйнгөө урда табигдаһан зорилгонуудтай ямаршье холбоогүйгөөр үнгэргэһэн ябадалнууд ушарна. Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхаха, съездын шиидхэбэринүүдые ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэхэ шухала гэжэ зүблөөн дээрэ онсо тэмдэглэгдээ.

Колхоз болон МТС-үүдэй, предприятинуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудай экономическа эрдэмые дээшэлүүлхэ асуудалда КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Ц. О. Очиров тогтобо.

Апрелиин 19-дэ үдэшөөнэй заседани дээрэ Рязанска областиин, Ставропольско хизаарай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсажа ерэһэн делегациин түлөөлэгшэдэй хөөрөөе зүблөөндэ хабаадагшад ехээр һонирхон шагнаба.



Грузинска ССР. Гаградахи «Челюскинец» гэжэ санатори түхэреэн жэл хүдэлмэрилдэг юм. Мүнөө олон тоото ажалшад тэндэ амаржа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: амарагшад газаагуур сэнгэжэ ябана. Зүүн гарһаа—Ворошиловградһаа ерэһэн слесарь И. Богучарский, Николаев городой портын хүдэлмэришэн Р. Каменецкий, Херсонско областиин Скадовска МТС-эй тракторна бригадын бригадирай туһалагша Г. Гаран, Ленинградска областиин «Торосово» гэжэ племенной совхозой хүдэлмэрилэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой М. Нуттунен гэгшэд ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Холын гүүртэдэхи барилга

Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой малай гүүртэнүүд колхозой центрһээ холо юм. Жэшээнь, дүшөөд модоной газарта, Жэбхээһэн, Шанаа гэжэ нютагуудта эбэртэ бодо малай хэдэн гүүртэнүүд бии.

Һүүлэй үедэ колхозой правлени малажалдаа анхаралаа хандуулжа, малай байрануудые һайжаруулаа. Мүн малшадайшье байха гэрнүүд, улаан булан баригдаа.

Тиимэһээ малшад бүри урмашажа, һайнаар ажаллаха гэжэ оролдоно. Жэшээнь, малшад Рабданов Батомункуева хоёр үнгэрэгшэ жэлдэ хамтадаа 2000 ажалта үдэр оложо, 7000 түхэриг мүнгэ абаа һэн. Мүнөө жэлдэ мүн лэ эдэ нүхэд оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ.

Ц. Дондобон.

Колхоз һургуулиин байшан барихань

Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь А. К. Квасников) тэндэхи долоонжэлэй һургуулида һуралсалай мастерскойтой шэнэ байшан барижа үгэхэ гэжэ шиидээ.

Колесовско һургуулиин һурагшад колхоздоо хододоо туһалдаг, нёдондо зун үбһэ, таряанай хуряалга дээрэ 3836 ажалта үдэр олоһон байна. 90 гаран һурагшад 100—100 тухай ажалта үдэр олоһон байха юм. Мүнөө жэл колхоздоо бүри ехээр туһаламжа үзүүлхэ гэжэ һургуулиин һурагшад шиидэнхэй.

А. Майоров.

РЕВОЛЮЦИОННО ТЭМСЭЛДЭ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ХАБААДАЛСАҺАН ХҮНҮҮДТЭ СССР-эй ОРДЕНУУДЫЕ БАРЮУЛБА

Ородой түрүүшын революцида хабаадалсаһан олон хүнүүдтэ апрелиин 17-до СССР-эй орденуудые барюулба. Тэдэнэр революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа түлөө 1905—1907 онуудай революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан шагнагдаа һэн.

Кремлиин Ехэ Ордон соо революциин 300 шахуу ветеранууд сугларба. Тэдэнэй олонойнь нэрэнүүд советскэ хүнүүдтэ багаһаань хойшо мэдээжэ юм. Түрэл Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэреэр аяар 50 жэлэй саада тээ хаанта засагта эсэргүүсэн, ажалшадай эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө сэхэ шууд тэмсэлдэ бодоһон хүнүүдые манай арад тон ехээр хүндэлдэг.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор М. П. Тарасов, В. И. Козлов шагналда хүртэгшэдтэ орденуудые барюулба.

Правительствын эгээн дээдэ шагналнуудые хуушанай революционер-коммунистнууд Елена Дмитрьевна Стасова, Григорий Иванович Петровский, Отто Вильгельмович Куусинен, Борис Михайлович Волин абаба.

1904 онһоо хойшо КПСС-эй гэшүүн Дмитрий Николаевич Бассалыгода Ленинэй орден барюулагдаба. 50 жэлэй саада тээ Д. Н. Бассалыго Харьковта хүдэлмэришэдэй дайшалхы дружинануудые байгуулжа, большевигүүдэй Пермскэ подпольно комитедэй гэшүүн, Харьковска подпольно комитедэй секретарь ябаһан юм.

1898 онһоо Коммунистическэ партиин гэшүүн Ефим Яковлевич Беленький гэгшэдэ Ленинэй орден барюулагдана. В. И. Ленинэй даалгабаряар Е. Я. Беленький Минскэ большевистскэ организациие, партиин Баруун-Хойто ба Полесскэ комитедүүдые байгуулхада хабаадалсаа.

Хорин хоёртой хүбүүн ябахадаа Александр Иванович Бердников Москвагай баррикаданууд дээрэ дайлалдаһан байна. Мүнөө тэрэ 70 гаран наһатай. Ами наһанайнгаа 50 үлүүтэй жэл соо партида алба хээ. А. И. Бердников омогорхохо ёһоороо омогорхон Ленинэй орден абана.

Дайшалхы дружинын начальник ябаһан Михаил Алексеевич Гвоздев, дайшалхы дружинануудые эмхидхэгшэдэй нэгэн Степан Васильевич Ермаков, Петроградта Смольнын эгээн түрүүшын комендант байһан Павел Дмитриевич Мальков, мүн тэрэ үеын революционно хүдэлөөнэй мэдээжэ бусад ажал-ябуулагшад орденуудые абаба.

Шагналда хүртэһэн хүнүүдэй үмэнэһөө Е. Д. Стасова, Г. И. Петровский, Б. М. Волин богонихон үгэнүүдые хэлэбэ. Үндэр ехэ шагнал барюулһанайнь түлөө тэдэнэр Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода халуун баясхалан хүргэбэ.

Бидэнэр, хуушанай партиецууд шагнал абаад байхадаа, КПСС-эй XX съездын һүүлээрхи мүнөөнэй эрхэ байдалда партидаа бүхы хүсөөрөө туһалха уялгатайбди, — гэжэ Е. Д. Стасова хэлэнэ.—Съездын табиһан асуудалнуудые зүбөөр ойлгоходонь залуушуулда туһалха уялгатайбди. Бидэниие завод, фабрикануудта, колхоз, МТС-үүдтэ сэхэ гэээхэ хэрэгтэй гэжэ тоолоноб. Ти мэһээ тэдэ предприятинууд дээр юун боложо байһыень бидэнэр м дэжэ, уялгануудаа дүүргэхэдэ нютагай партийна организацинуу та туһалха ёһотойбди.

Үнгэрһэн сагай байдал ту тайлбарилан хэлэхэдээ, бодото б далые зүбөөр харуулха, тодорх лон хэлэбэл, өөрыгөө али болох магтахагүй, харин партиин зааба нуудай хайшан гээд бэелүүлэгдэ байһан тухай хэлэхэ ёһотойбди. Д руу зантай байхыемнай бидэн В. И. Ленин һургадаг һэн. Ма партиин бүхы организацинууд с советскэ бүхы эмхи зургаанууд ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэхэ я далтай тэмсэхэ хэрэг энээниие дэнһээ эринэ гэжэ саашань Е. Стасова хэлэнэ.

Шагнал үгэһэнэй түлөө угаа баяр баясхалантай байһанаа дуулхэ зуураа Г. И. Петровск Б. М. Волин КПСС-эй XX съезд түүхэтэ удхашанарые тэмдэглэнэ.

Коммунистическэ партиин Це ральна Комитедэй, СССР-эй Ве ховно Соведэй Президиумэй, Сов скэ правительствын үмэнэһөө К. Ворошилов үндэр шагналда хүрт ёһоороо хүртэһэнтэйнь дашарамду лан революциин ветерануудые луунаар амаршалба.

Парти, правительство 1905—19 онуудай революцида эдэбхитэйг хабаадаһан 1339 хүнүүдые орден даар шагнаба,—гэжэ К. Е. Ворош лов хэлээ.—Энэ шагнал хадаа ре люционно хүдэлөөндэ хабаадаһ бүхы хүнүүдэй арад зонойнгоо ү нэ аша габьяатай байһые мэдэрһ ябадал мүн. Эдэ хүнүүд хаанта сагай дарлалтада, капиталистнуу та, помещигүүдтэ эсэргүү шэн ригтойгоор тэмсээ.

Таанарай олонхид бүри 1905 о һоо холо урид революционно тэм лэй замда ороһон байгаа. Тэрэ ү нюуса байдалда байгаад, хүдэл рилхэ, «революциин алгебрые» далха гээшэ ямар бэрхэтэй байһ тэрэниие олониитэ зоной дунда н тэрүүлхэнь бүри бэрхэтэй бай бидэнэр һананабди. Российдахи хилын саанахи революционно хү лөөн тухай номуудые тон оролдо тойгоор шудалха, Маркс, Энгел Ленинэй зохёолнуудые анхарал һайнаар уншажа ойлгохо ёһотой логдодог һэн. Пролетарска рево ционернүүд хаанай засагаархи зүгһөө хашалта мүрдэлгын аюу орожо байгаад, хүдэлмэришэн гиие баатар зоригтойгоор хүм жүүлээ, эмхидхээ, тэрээниие ши хэхы байлдаануудта бэлэдхээ.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Мүнөө, ма Владимир Ильичын түрэһөөр 86 ж лэй ойн гүйсэхээ байхада, арад ной зол жаргалай түлөө, бүхы түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө тэ сэлдэ Ленинэй ажа ябадал, ажа ябуулга бүхы коммунистнуудта зар дэлхэйн үнэн сэхэ бүхы хүнүү тэ ямар гайхамшагта һайхан үлы жэшээ боложо байһан тухайда б дэнэр тон ехэ баяр баясхалант гаар һананабди.

Түгэсхэлдэ К. Е. Ворошилов ү дэр шагналда хүртэһэнэйнь түл революционно хүдэлөөндэ хабаад шадые үнэн зүрхэнһөө дахин амар шалаад, олон удаан жэлдэ элүү мэндэ ябахыень хүсэбэ.

Коммунистическэ партиин ленинскэ национальна политика

Коммунистическэ парти манай социалистическэ нацануудай хани барисаае эсэшэ сусашагүйгөөр хүгжөөжэ, бэхижүүлжэ байдаг. СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаае бэхижүүлхын тула партиин табидаг анхарал оролдолго КПСС-эй түүхэтэ XX съездын шиидхэбэринүүд дотор эли тодоор харагдана. Тон шухала теоретическэ ба политическэ асуудалнуудай тоодо съезд партиин национальна политикын үндэһэн асуудалнуудые мүнөө үеын байдалда зохилдуулан шиидхэбэ.

Национальна харилсаануудай талаар партиин ябуулха политика тухай съездын заабаринууд социалистическэ нацануудай саашадаа һалбаран хүгжэлгэдэ онсо ехэ удхашанартай. Ленинскэ Центральна Комитедээр хүтэлбэрилэгдэдэг партиин национальна зүб политика Советскэ олонациональна гүрэнэй хүсэнэй ба илагдашагүйн бата эшэ үндэһэ, коммунизмын замаар бидэнэй амжалтатайгаар дабшалгын гол нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь мүн.

***

Коммунистическэ партиин вождь, Советскэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленин национальна асуудалаар манай партиин программа ба политикые зохёоһон байна. Арадуудай хүсэд тэгшэ эрхые мэдэрхэ гэжэ тэрэ һургадаг, национальностьнууд тушаа элдэб бүхы хашалта хабшалта хэхэ ябадалые эрид шууд буруушаадаг һэн. Имагтал һайн дуранай, адли тэгшэ эрхын ёһоор арадуудай бата нэгэдэл тогтоогдожо болохо гэжэ Ленин заадаг һэн. Гүрэн боложо таһаран гараха эрхэтэй байха хүрэтэрөө бүхы нацануудай өөһэдынгөө байдалые тодорхойлхо эрхые мэдэрээгүй һаа, ажалшадай дунда хүсэд этигэл найдабари ба нэгэдэл байгуулагдажа болохогүй.

Тиихэтээ хамта Ленин нацануудай өөһэдынгөө байдал тодорхойлхо лозунгые арад ниитын зүб ойлгохын тулада һаналаа ехээр табидаг һэн. Арадууд бэе бэеһээ заатагүй таһаржа, түс түс олон жэжэ гүрэнүүдые байгуулха ёһотой гэжэ энэ лозунг хэлэнэ бэшэ. Арадуудай өөһэдынгөө байдал тодорхойлхо эрхые мэдэрээд байхада, нэгэ наца нүгөөдэ наца тушаа булимтаралга хэхэ эрмэлзэлгэтэй байна гэжэ һэжэглэхэ ямаршье үндэһэ баримтагүй болохо, бодото демократическа үндэһэ һуури дээрэ томо гүрэнүүдые байгуулха, нацануудые дүтэ болгохо, бүри ниилүүлхэшье арга олдоно.

Ленинэй зохёолнууд дотор буржуазна национализм айхабтар ехээр шүүмжэлэгдээ. Тэрэ национализм элдэб нацануудай хүдэлмэришэдые бэе бэеһээнь таһалдаг, нэгэ нацын нүгөө нацые дарлажа, эзэрхэлгыень бэхижүүлхэ зорилго табидаг. Буржуазна национализмые буруушаажа, Ленин пролетарска интернационализмын үзэл суртал—демократиин ба коммунизмын түлөө хамтадаа тэмсэхын тула национальна ба расын илгаа харангүйгөөр ажалшад нэгэдэхэ ёһотой гэһэн һургаал үгэһэн байна. Ленин манай партиие бүхы национальностиин хүдэлмэришэдэй ангиин нэгэн организаци — хэлбэришэгүй сэхэ пролетарска интернационалистнуудай парти болгон байгуулһан ба бэхижүүлһэн байна.

Национальна асуудалаар бодото марксистска программаар зэбсэглэгдэжэ, Коммунистическэ парти энэ программые бэелүүлхын түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсээ. Парти болбол Россин бүхы арадуудай олон миллион ажалшадые интернационализмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлээ, дарлагдаһан арадуудай национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөе буржуазна-помещигүүдэй байгуулалтада эсэргүү хүдэлмэришэдэй тэмсэлтэй ниилүүлжэ шадаһан байна. Энээл хадаа Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтын эгээл гол шухала условинуудай нэгэниинь мүн байгаа.

Советскэ засагай тогтоогдоһоной һүүлээр Коммунистическэ парти национальна асуудалаар Ленинэй зохёоһон программые хэлбэришэгүй сэхээр бодото дээрэнь бэелүүлжэ оробо. 1917 оной ноябриин 16-да «Россин арадуудай эрхэнүүдэй деклараци» тунхаглагдаа һэн. Тэрээн соо арадуудай тэгшэ эрхэ, бэеэ дааха эрхэ, амяарлажа тусхай гүрэн болохо хүрэтэрөө өөһэдынгөө байдал тодорхойлхо эрхэ, Россин газар дээрэ һуудаг национальна бага яһатанай эрхэ сүлөөтэйгөөр хүгжэхэ эрхэ соносхогдоһон юм. Тэрэ хадаа хаанта Россида бии байһан национальна ба национально-шажанай булюу эрхэ болон хизаарлалтануудые хорижо болюулһан байна.

Капитализмын үедэ шиидхэгдэжэ болошогүй национальна асуудал Советскэ засагай түрүүшын үдэрнүүдтэ иигэжэ шиидхэгдээ бэлэй. Зүгөөр, абаһан эрхэеэ эдлэхэнь тула Россин арадуудта туһалха, бүхы ажаһуудалаа шэнээр байгуулха, засагаа хүтэлжэ һураха, гээгдэнги байдалаа орхихо, хүсэд этигэл найдабари, ахадүүгэй нэгэдэл тогтооһоной үндэһэ һуури дээрэ арадуудай һайндуранай холбоо байгуулха хэрэгтэй байгаа. Иимэ холбоо тогтоохын тула айхабтар ехэ тэсэбэритэйгээр ба болгоомжотойгоор хүдэлмэрилжэ, помещигүүд болон капиталистнуудай олон зуун жэлэй дарлалтын үедэ бии болоһон бэе бэедээ этигэхэгүй ябадалые зайсуулха хэрэгтэй гэжэ Ленин хэлэдэг һэн.

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республика дэлхэй дээрэхи түрүүшын Советскэ республика мүн байгаа. Тэрэнэй гүрэн түрын байгуулалта бусад советскэ республиканuудта жэшээ боложо үгөө һэн. 1922 оной декабриин 30-да Соведүүдэй Бүхэсоюзна съезд дээрэ тэдэ республиканууд нэгэ гүрэн — СССР болон һайндураараа нэгэдэһэн байна.

Сүлөөтэ, тэгшэ эрхэтэй, бэеэ даанхай нацануудай һайндуранай хани нэгэдэл болохо СССР-ые байгуулха тушаа һанамжые агуухэ Ленин бүримүһэн өөрөө хэлэһэн байна. Холбоото нэгэ гүрэн хадаа бүхы арадуудай амжалтатайгаар социалистическэ байгуулалта хэхэ, бүхы талаараа хүгжэхэ, оронойнгоо хамгаалалгын хүсые бэхижүүлхэ эгээл шухала нүхэсэл мүн гэжэ тоолоод, Ленин энэ һанамжа хэлэһэн, үндэһэлэн баримталһан ба хүгжөөһэн байна.

Советскэ Союз — урдань түүхэдэ үзэгдөө дуулдаагүй олонациональна гүрэн мүн. СССР-тэ ородог советскэ республика бүхэн бэеэ даанхай гүрэнэй эрхэтэй: өөрынгөө мэдэлэй газартай, засаг түрын өөрын дээдэ органуудтай, өөрынгөө конституцитай гээшэ. СССР-ые байгуулга хадаа национальна асуудалаар Коммунистическэ партиин теори ба политикын түйлаһан гайхамшаг илалта мүн.

Ленинскэ национальна политикые бодото дээрэнь бэелүүлһэн ушар хадаа Октябрьска революциин түйлалтануудые бэхижүүлхэ ба арьбадхаха хэрэгтэ, социалистическэ общество байгуулха хэрэгтэ онсо ехэ удхашанартай байгаа. Ленинскэ национальна политикын үндэһэ һуури дээрэ бии болоһон СССР-эй арадуудай хани барисаан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ гайхамшаг тодоор харагдаа. Манай ороной бүхы арадууд Советскэ Союз болон нэгэдэһэнэйнгээл ашаар, бата бэхи хани барисаатай байһанайнгаал ашаар, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябаһанайнгаал ашаар дайсанаа хүсэд илажа шадаһан байна.

Социализм национальна илгаануудые зайсуулдаг бэшэ, харин бүхы нацануудай ба арад үндэһэтэнэй экономикын ба культурын бүхы талын хүгжэлтые ба һалбаран бадаралгые хангадаг гэһэн ленинскэ заабариие манай парти өөрынгөө национальна политикын эшэ үндэһэ болгон баримтална.

Коммунистическэ парти манай ороной нацануудай ажахын ба культурын гээгдэлые түргэнөөр дабахын тула бүхы юумэ хэһэн байна. Национальна заха хизаарнуудай социализмда орохо замые Ленин заажа үгөө һэн. Зарим арадууд капитализмые алгасан гаража шадаха гэжэ тэрэ хэлээ юм. Гээгдэнги оронууд түрүү оронуудай пролетари дай туһаламжаар хүгжэлтын капиталистическэ шатые алгасан гаража социализмда орожо шадаха бай

Мүнөө Ленинэй хэлээшээр боло байна. Социализм байгуулха үе манай ороной гээгдэнги заха хиза нуудай арадуудород арадай һа һаналта туһаламжа үзүүлһэн ашаар, манай ороной бүхы араду дай бэе бэедээ ахадүүгэй туһала жа үзүүлэлсэһэнэй ашаар богон хон болзор соо үзэгдөө дуулдааг ехэ һүрэлтэ хэжэ, ажахын капи листическэһээ, урдахи формонууд ниитын ажабайдалай социалисти ческэ формонуудта ороһон байна.

Эдэ жэлнүүд зохёон байгуула тын ба тэмсэлэй жэлнүүд мүн бай гаа. Манай гээгдэнги оронние ин дустриализацилха хэрэг бүтэхэ гэжэ хүдэлмэришэн ангиин дай элдэб муухайгаар хэлэдэг һэн. Х риин капиталистнууд националь республиканuудай байгаалиин ба лигуудые эдлэхэ хэрэгые өөһэды гөө гарта булимтаран абахые хэд дахин һэдэһэн юм. «Киргизскэ тал да, Балхашай дэргэдүүр ба са гуурнь газар оёодохо арга нам үгэхэгүй гүт?—гэжэ советскэ аж хын хүтэлбэрилэгшэдтэ английск капиталист Уркварт гражданск дайнай дүүрэмсээр хандаһан юм.— 50 жэлһээ, магад 100 жэлһээ на шада эдэ газарые юрэдөөшье эдл хэгүйт».

50—100 жэл бэшэ, харин гурба табанжэлһээ бага болзор оронo индустриализацилхын, бүхы совет скэ республиканuудай ажахые дэб жээхын тула советскэ гүрэндэ хэрэ тэй болобо.

Советскэ республиканuудай ябаад харагты. Ажаһуудалайнь

Мүрысөөтэ областьһоо ерэһэн бэшэг

…бэлжэлгые ямараар үнгэргэжэ байнабта?

Бурят-Монголой АССР-эй Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Б. Чойбсоновто

…Бурят - Монголой …газетээр дам… Агын Бурят-…нголой националь-…ругой хонишодой …Танда баярые …эб, Тантай мү-…э, бэшэгээ ходо …ажа байха гэлсэ-…ддаа мүноо хоёр-… бэшэгээ …ль-…, яажа ажалла-…байһанаа мэдээсэ-…үсэнэб.

…үбэлнай саһа… заримдаа ай-…ар шанга жабар-… шуурга тохёол-… олон байжа, хо-… харууһанда ни-… бэрхэшээл уша-…а. Теэд саһатай …атай үдэрнүүдтэ …доо яажа адуул-…байгаабиб гэбэл, …үүр эртэ һүрэг …о эжэлээ хүсэхэ-… нуушаг шадалтай … нэгэн хонидые …, тэжээбэридэ …, бусад хони-…алхиие үгсөөжэ …дэг һэм. Энэ …б гэхэдэ, һалхи …опой бүрн шан-… һаань, үдэшэлэн …доо байрадань …хада бэлэн юм.

…эжэ һалхи өөдэ …доо ааляршье … ябуулжа, хадын …й, модотой нэмэ-…лшээридэ адуул-… байбаб. «Шуур-…болобо» гээд, хо-… хүрэжэ ерэхэ гэ-…ахаб? Үбһэ тэ-…эмнайшье тиимэ … бэшэ ха юм. … шуургатай үдэр-…д боөгнэроод, …гүй байжа …. Тиигэхэдэнь, …е тараадаг һэм. … саһатай байхада, … үдэрынь бэлшэ-…азартань ябуул-… һайн байдаг. Хо-… еубасаһаа хаг-… бултайжа, саһа малталтагүй тооной болодог.

Үбэлэй бусад үдэр-нүүдтэ хонидоо дуратай газартань ябуулжа адуулааб. Хонид марса хужарта дуратай гээшэ ааб даа. Манай нютагта тиимэ газар хомор юм. Хонидтоо тэжээлэй дабһа алдуугүй үгэнэбди, тиихэдэ хужар һанадаггүй.

Мүнөө үедэ нэгэшье толгой муудаһан хонин минии отарада үгы. Бүгэдэ бараг һайн жэлбэтэй, үһэ ноohониинь халсараагүй, үглөө мүнөө хурьгалха сагынь тулаад байна. Иигэжэ үбэлэй харууһые хоролтогүйгөөр үнгэргэжэ байнхайб.

Түл абалгада хонидой ба хурьгадай байра бэлэдхэгдээ. Тиин хонидой байрые манай дархашуул бусадһаа ондоогоор барндаг гээшэ ха. Ямар бэ гэбэл, потолоогүй, тэрэнэй орондо наманшалуулһан стропиланuудтай юм. Дээрэһээ толь саарһа хабшуулһан хабтагайгаар хушагдадаг. Иимэ барилга үнэгүй, түргэн бүтээгдэдэг, дулаанай талаар потологтонһоо оорэгүй юм.

Би мүнөө түл абаха буусадаа һаяшаг буугаад, хонидоо дал соо бэшэ, харин хабсаргдамал хорёод хаамагһаа бүридэһэн хорёогоо барьяад, тэрээн соогоо хонуулдаг байнаб. Бэлшээриие ехэл шэлэжэ адуулнаб. Боролжотой, бүйлөөһэтэй газараар ябуулнагүйб. Хонид тиимэ арзагар юумэ шүргөөжэ, ноohоо гээдэг. Мүн хээлиингээ ехэ болоод байхада үндэр хада өөдэ хонид зобожо гарадаг туладань тэгшэ газарта ябуулнаб.

Хонидой хурьгалха түлэг үе болохонь. Колхозой правлени намда туһалагшадые үгэнхэй. Хэмнай юу гээ хэхэб гэжэ бодомжолоод байнабди. Бүхы гараһан түлые хоролто гээлтэгүйгөөр абажа, түлжүүлхэ гэһэн нэгэн һаналтайгаар ажалланабди.

Би үнгэрһэн жэлдэ 937 ажалта үдэр оложо, тэрээндээ арбаад мянга шахуу түхэриг абаа һэм. Мүнөө һаяшаг колхознай январь, февраль һарын аванс болгон, ажалта үдэр бүхэнэй 1 түхэриг 50 мүнгэ үгөө. Хахад жэлһээ хойшо һара бүри аванс үгэдэг болохо юм.

Колхознай жэлһээ жэл бүри хүгжэжэ байна. Энэ жэлдэ өөһэдынгөө хүсөөр һургуулиин байшан барнхамнай. Түрүүлэгшэмнай Базар Санжиев, КПСС-эй XX съездын делегат боложо ошоһон юм. Съездын хүдэлмэри, абаһан ехэ шиидхэбэринүүд тухайнь һонирхолтой хөөрөө үнгэргөө.

Ажалайнгаа болон колхозойнгоо һонин тухайда бага зэргэ бэшэбэ гээшэб. Саашадаа бэшэгүүдые газетээр дамжуулан бэшэлсэжэ байхые хүсэнэб. Тантай мүрысэгшэ.

Долсон Балданова,
Читын областиин Агын Бурят-Монголой национальна округой «Коммунизм» колхозой хонишон.

Гурбадахи фермынхиднай иигэжэ хүдэлнэ

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо манай колхозой һаалишад энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1300 литрһээ доошо бэшэ һү һааха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байгаа. Һаалишаднай абаһан уялгаяа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэнэ.

Колхознай ажахын 6 һара соо үнеэн бүриһөө 519 литр һү һаажа аймаг соогоо түрүү һуури эзэлээ. Илангаяа 3-дахи фермынхид бүри ехэ амжалта туйлаба. Хэрбээ колхоз дотор үнеэн бүхэнһөө 519 литр һүн һаагдаа һаань, энэ фермынхид 648 литр һү һаагаа. Тиихэдэ һаалишад Е. Федорова—817, А. Кожемякина—631 литр, Н. Братенькова—716 литр һү үнеэн бүриһөө һааба.

Энэ фермынхид иимэ үрэ дүн хайшан гэжэ туйлааб гэхэдэ, фермэдээ нэн түрүү ажалай журам һайнаар сахина. Гадна, малай харууһалга, эдеэлүүлгэ зүбөөр эмхидхэгдэһэн байна. Үбһэ, силос, зелёнко графигай ёһоор гаргашалагдана. Тиимэһээ үбһэ тэжээлынь ехээр үригдэдэггүй, алмагдадаг байна. Шэмэтэ тэжээл һайнаар буйлуулжа, үнеэдтэ үгтэдэг. Хэршэгдэһэн солоомын центнер бүхэндэ 500 грамм үнэһэ, 1 килограмм дабһан холигдожо, һайса бусалгагдаад, үнеэдтэ эдюулэгдэнэ. Гадна, һаагдаһан литр һүн бүхэнэй түлөө үнеэдтэ 200 грамм концентрат үгтэнэ. Иигэжэ үбһэ тэжээл һайнаар буйлуулжа, малдаа эдюулдэг болоhонойнь ашаар һү һаалгань нёдондонойхидо орходоо һураггүй ехээр дээшэлээ.

Мүнөө энэ фермэ үнеэдээ сүүдхэдээ хоёр һаадаг болонхой. Тэрэнэй ашаар һү һаалга нилээд дээшэлжэ байна. Гадна, малай үбэлжэлгэ гарзагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Мүнөө 60 үнеэн тугаллаад, түлынь гарзалангүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Колхозой правлени, парторганизаци малшадай байдалые һайжаруулхын түлөө горьтой анхаралаа табидаг. Малай фермэнүүд болон гүүртэнүүдтэ байрын һайн гэрнүүд, культбаза баригдаа. Мүнөө зооветеринарна кружогууд эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ колхозой бүхы һаалишад һуралсана.

Гурбадахи фермын һаалишад һү һаалгаар абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Мүнөө һаалишад Е. Федорова, А. Кожемякина, Кузнецова, Н. Братенькова гэгшэд мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

А. Рещикова, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой зоотехник.

Залуу модошодой үгэ

Байгша оной апрелиин 17-до, Улан-Удэ городто республикын залуу модошодой зүблөөн болобо. Энэ зүблөөндэ залуу модошодһоо гадна леспромхозуудтахи партийна организацинуудай, тэрэшэлэн айкомуудай секретарьнууд байлсаа. «Республикын залуу модошодой үмэнэ зургаадахи табанжэлдэ табигдаһан зорилго тухай» асуудалаар «Забайкаллес» комбинадай начальнигай орлогшо Митаповай хэһэн элидхэлые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ

Республикын модошодой дунда залуушуулай үүргэнь угаа ехэ байна гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Леспромхозуудта ажаллажа байһан бүхы хүдэлмэришэдэй 40—60 процентнь залуушуул юм. Ажалдаа онсо шалгаржа, коллективэйнгээ дунда хүндэтэй болоhон залуушуул леспромхоз бүхэндэ үсөөн бэшэ бии. Эрийскэ леспромхозой Улянтуй гэжэ модо бэлэдхэлэй пунктда ажалладаг технорук ВЛКСМ-эй гэшүүн Леонид Евдокимов жэшээтэ ажалаараа шалгарна. Эндэхи бүхы комплексно бригаданuудынь цикличностиин графигаар ажаллана, техникые зүбөөр ашаглана. Шулуутайн леспромхозой Тамахтайн модо бэлэдхэлэй пунктда техноругаар ажалладаг залуу инженер Александр Безнадежных, Баруун-Тарбагатайн леспромхозой Баруун гэжэ модо бэлэдхэлэй пунктда ажалладаг залуу технорук Иван Рябчиков болон бусад мүн лэ эрхим мэргэжэлтэд гэжэ тоологдоно.

Леспромхозуудта хүдэлмэрилдэг оло мянган залуу хүдэлмэришэд ажалай эрхим жэшээ харуулна. Баргажанай леспромхоздо ажалладаг Кашин, Горлочев, Эрийскэ леспромхоздо ажалладаг Никитайтис, Хориин леспромхоздо ажалладаг тракторист Шагдоров болон бусад залуушуул түрүү зэргэдэ ябана.

Гэхэтэй хамта ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, архи ууржа, таагүй аяг ааша гаргадаг хүнүүд залуушуулай дунда үшөөл бии байһаар.

Хориин леспромхоздо ажалладаг залуу хүдэлмэришэд Мартынов, Куприян, Арефьев гэгшэд ажалдаа гарангүйгөөр архидадаг, таагүй аяг ааша гаргадаг байна. Иимэрхүү баримтанууд Итанцын, Хандагатайн, Байкальска, мүн бусадшье леспромхозуудта үзэгдэнэ.

Ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг залуу хүдэлмэришэд тушаа, тэдэнэрэй байра байдалыень һайжаруулха хэрэгтэ леспромхозуудтахи олохон профсоюзна, комсомольско, партийна организацинууд анхаралаа хүсэд хандуулнагүй гэжэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлээ.

Леспромхозуудтахи модо бэлэдхэлэй олохон пунктнуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар табигданхай. Хүдэлмэришэд удаан саг соо кино хараха, лекци шагнаха аргагүйдэнэ. Итанцын леспромхозой Бурля, Кика гэжэ пунктнуудта, Шулуутайн леспромхозой Тамахтай гэжэ пунктда ажалладаг модошод мүнөөшье болотор клубгүй байһаар.

— Бага Тарбагатайн модо бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэд, илангаяа залуушуул хүдэлмэреэ дүүргээд, культурнаар амарха ямаршье условигүй юм, — гэжэ Хандагайн леспромхозой электрохюрөөшэн нүхэр Б. Стойка мэдүүлээ. — Клуб, библиотекын үгы дээрэһээ залуушуул гэртээ һуужа сагаа үнгэргэдэг, заримдаа архидадаг байна. ОРС-ын хүдэлмэришэд модошодто өөдтэй эд бараа асарнагүй. Столово мүн лэ муугаар ажаллана.

Залуу модошод зүблөөндэ үгэ хэлэхэ зуураа, ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхын, түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхын, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхээр бэлэн байһанаа мэдүүлээ.

— Манай леспромхозой модошод арга боломжоёо хаража үзөөд, модо бэлэдхэжэ, шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин 21-дэ дүүргэхэбди гэһэн уялга абаа, Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө бидэнэр бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди, — гэжэ Байкальска леспромхозой комсомольско организациин секретарь нүхэр Козулин мэдүүлээ.

Республикын залуу модошодто хандаһан Хандалгые зүблөөндэ хабаадагшад баталан абаба.



Залуу модошод ба барилгашадай республиканска зүблөөндэ хабаадагшад: (зүүн гарһаа) Забайкаллестрансстрой трестын шулуушан В. А. Желиховский, Баруун-Тарбагатайн леспромхозой слесарь А. З. Николаев, Хандагатайн леспромхозойхид: доодо складай бракёр Н. Г. Афанасьева, слесарь Н. Н. Максимов, кочегар В. И. Кривцова, Забайкаллестрансстрой трестын шулуушан И. А. Плотников гэгшэд суглаанай забһарта хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Хэлэһэн үгэдөө хэзээ хүрэхэ юм?

Ториин аймагай Бургалтайн сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Ленхоев үнгэрэгшэ үбэл пайщигуудайнгаа урда тоосоходоо «КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула хүдөө нютагуудта эд бараа шэнэ аргаар зөөдэг болохо, мүн хүдөөдэ нүүдэл худалдаа наймаа бүри һайнаар эмхидхэхэбди» — гэжэ хэлээ һэн. Теэд тэрэ гэһэнһээ хойшо хэдэн һара үнгэрөө.

Бургалтайн сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Ленхоевой хэлэһэн энэ үгэ хэрэг дээрээ бэелүүлэгдээгүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Бургалтайн МТС-тэ байдаг хоёрдохи, «Заветы Ильича» колхозой центртэ байгаа гурбадахи магазинуудта ажалшадай түрүүшын хэрэглэлэй зүйлнүүд (мылэ, печени, макарон гэхэ мэтэ) таһалдадаг болоо. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тэдэ магазинуудай наймаалагшадай эд бараа асархаяа сельпогой склад ошохо гэхэдэнь сельпогой хүтэлбэрилэгшэд «Магазинаа хаагаад бү ябагты, эд барааетнай өөһэдөө асаржа үгэхэбди» гээд лэ ходо хойшонь татана.

Мүн нүүдэл худалдаа наймааншье һайжараагүй. Эндэхи наймаалагшад худалдаа наймаатай хүдөө гарахашье аад, Ториин аймпотребсоюзай правлени, Бургалтайн сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Ленхоевой холын фермэ, гүүртэнүүдэй малшадые тусхай машинаар ябажа эд бараагаар хангажа байхабди гэһэндэ найдаад һуужа байнад.

Хэзээ эдэ нүхэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, хэрэг ажалаа һайжаруулха гээшэб?

Ц.-Д. Банзаракцаев.

Автобус ябадаг болоо һаа, һайн байгаа

Хориин аймагай Дээдэ-Курба, Тээгдэ нютагууд хүн зоноор олон юм. Тэндэ аяар гурбан колхоз, модо урадхуулгын участок бии. Тиин эдэ нютагуудай ажалшадай республикынгаа центр Улан-Удэ город гү, али ондоо тээшэшье ошохо гэхэдэ автотранспорт байдаггүй.

Энэ харгыгаар ашаанай машина иишэ тиишээ ходо ябажа байдаг. Теэд тэрээндэ һуухын аргагүй. Ашаанай машинын шофёрнууд хүнүүдые һуулгадагшьегүй, һуулгаха ёһошьегүй гээшэ.

Үдэр бүри эдэ нютагуудһаа аянда ябаха хүнүүд харгы дээрэ гараад ябадалай машина угтажа байдаг. Тиимэһээ эдэ нютагууд Улан-Удэ хоёрой хоорондо автобусые ябуулдаг болгоо һаа, ехэ һайн байгаа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй дэргэдэхи автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгын Управлени энээн тухай хаража үзөөд, болохо тээшэнь шиидхэхэ хэмжээнүүдые абаха аабза гэжэ найдагдана.

Т. Раднаева.

Үбгэн колхознигуудай үүсхэлээр

…һарын һүүл багаар Хэжэн-…гай «Коммунизм» колхо-…жөөл колхознигууд суглар-…нтээ малда тэжээлэй бата …а байгуулха тухай хөөрэл-…

…ой урданай луговод Санжа … иигэжэ хэлэбэ:—Би сабша-…аарые һайжаруулхын тула …нилээд хүдэлмэри хэһэн … Минии уһалдаг сабшалан-…айһаа дунда зэргээр 20—25 … үбһэ га бүриһөө абтаһан … Нёдондо би Москва Хүдөө … бүхэсоюзна выставкэдэ ошо-… ороной эрхим луговодуудай …ршэлтэй танилсажа ерээб. …жэлдэ 250 га сабшалангай … га бүриин 25—30 центнер-…но бэшэ үбһэ ногоо абахын …олдохоб.

…ёдондо жэлдэ Хүдөө ажа-…авкэдэ хабаадаһан луговод Радна Гармаев намдууханаар хөөрэжэ эхилбэ.

— Нёдондо жэлдэ минии уһалдаг 500 га газарһаа 20—25 центнер үбһэн абтаһан юм,—гэжэ тэрэ хэлэбэ. Мүнөө жэл һайрамай уһаар 1000 га талмай уһалхабди. Үндэр ургаса абахын түлөө гансахан уһалгаар хизаарлаха бэшэ, харин наг шэбхэ ехээр гаргаха ёһотой. Тиимэһээ бидэ шэбхэ аргал яһала зөөжэ байнабди. Мүн суглараагшад Д. Цыренов, Д. Цыремпилов, Д. Хазуев ба бусад үгэ хэлэжэ сабшалан һайжаруулха хэрэгтэ үбгэдые олоор хабаадуулха гэһэн үүсхэлые һайшааба.

Колхозой правлени үбгэдэй үүсхэлые дэмжэжэ, тэдэнэртэ уһалуурийн үедэ үмдэхэ резинэ сабхинуудые үгэбэ.

А. Михайлов.

…ргаатай байбашье, таан… …агүй хүгжэнги социалисти-… …ромышленностиин, урагшаа …н социалистическэ хүдөө … бии байһаниие харахат. …мо союзна республика-… …СФСР Украина хоёрые бэ-… …н урдань хаанта России …гдэнги национальна заха …байһан республиканuудые …е. Тиигээд юун гэжэ һана-… 1913 онтой сасуулбал Тад-… …ССР-эй газар дээрэ байһан …ромышленностиин валовой … 1955 ондо 24 дахин, Кир-… …ССР-тэ —37 дахин, Армянска …1 дахин ехэ болоо. Иимэ …бүхы советскэ национальна …икануудта үзэгдэнэ.

…хэ засагай үедэ союзна рес-… …нуудай гансашье экономи-… …йдал шэнэдхэн хубилагдаа … СССР-эй бүхы арадууд … социалистическэ, формоо-… …ональна культураяа үзэг-… …дагүй ехээр һалбаран ба-… … Хаа хаанагүй долоон жэ-… …сал бэелүүлэгдээд, зур-… табанжэлдэ бүгэдэниитын …уралсал гол түлэб бэелүү-… …а байна. Харин тиихэдэ ма-… … дотор революциин урда … …гаа национальна заха хи-… …на, хүн зоной ехэнхи ху-… …ы ном мэдэхэгүй байгаа … Жэшээнь, Таджикистанда … мэдэхэ хүнүүд тэндэхи …оойдоо хахад процент боло-… … Дунда Азиин арадуудые …итэ һургахын тула 4600 …тэй гэжэ 1906 ондо «Хү-… …н һонинууд» гэһэн жур-… …логдоhон статья соо бэ-… … Харин тэрэниие советскэ … дахин түргэнөөр бэелүү-…

КПСС-эй XX съездын трибуна дээрэһээ Советскэ Союзай оло олон арадуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэжэ, обществын хүгжэлтын эгээл орёо асуудалнуудай нэгэн болохо национальна асуудалые коммунистнуудай партиин ямар ехэ амжалтатайгаар шиидхэһэн тухай омогтойгоор хөөрөө. Түүхэдэ анха түрүүшынхеэ манай орон дотор национальна асуудал үнэхөөрөө демократическа ёһоор шиидхэгдээ гээшэ. Тиимэһээ оронойманай бүхы арадууд өөрынгөө социалистическэ Эхэ орондо ехээр дурладаг, тэрэнээ гүн ехээр хүндэлдэг байна. Тэдэнэр бүхы арадай ашаа туһые һайнаар ойлгодог, өөрынгөө олонациональна Эсэгэ ороной хуби заяанай түлөө харюусалгатай байһанаа мэдэрдэг гээшэ. Тиимэһээ советскэ патриотизм бии болоо юм.

Өөрынгөө Эхэ орондо дурлаха ябадал ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгэдэ, социалистическэ интернационализмда зүришэдэг гэжэ тооложо болохо гү? Патриотизмые иигэжэ тайлбарилха болоо һаа, огто буруу болохо гээшэ. Тиигээ һаа, хүнүүдэй национальна мэдэрэлые доромжолхо, социалистическэ нацануудай хани нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ, бүхы оронуудай ажалшадай уласхоорондын харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ туһа хүргэхэгүй байна. Интернационализмтай патриотизмын тааралдан зохилдодог ушар социалистическэ нацануудай ахадүүгэй барисаанай идейнэ үндэһэ һуури болоно.

Ажалшадые патриотизмын ба интернационализмын үзэлөөр хүмүүжүүлхын тула Коммунистическэ партии буржуазна национализмын элдэб бүхы үзэгдэлнүүдые, илангаяа ородой шовинизм ба нютагай национализм тээшэ хэлбэрилые хайра гамгүйгөөр усадхаһан байна. Ородой шовинизм тээшэ хэлбэрил хадаа национальна республиканууд болон областьнуудые үгы хэхэ, СССР-эй арадуудай национальна илгаануудые хараадаа абаха политикые болюулха гэһэн зарим нэгэн хүнүүдэй эрмэлзэлгэ мүн. Нютагай национализм тээшэ хэлбэрил хадаа өөрынгөө национальностиин хэмжээн соо тусгаарлан амяарлаад байха гэһэн эрмэлзэлгэ мүн. Зарим республикануудтахи нютагай националистнууд нацануудай нэгэдэлдэ эсэргүүгээр, нэгэ союзна гүрэн дотор тэдэнэй нягта холбоотой байха ябадалда эсэргүүсэн тэмсэһэн байна.

Эдэ хоёр хэлбэрил хоюулаа советскэ байгуулалтада харша юм, СССР-эй арадуудай нэгэдэлые ба хани барисаае һуларуулха гэһэн зорилготой юм. Эдэ хэлбэрилнүүдэй үлэгдэлнүүд мүнөөшье үшөө үзэгдэдэг гээшэ. Заримдаа националистическэ үзэл сэхээршье гаража ерэдэг. Тэрэ хадаа хүнүүдэй ухаан бодолдо үлэһэн капитализмын эгээл бүхэ голтой үлэгдэлнүүдэй нэгэниинь юм. Эдэ үлэгдэлнүүдые бүримүһэн усадхахын түлөө тэмсэхэ гээшэ ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлгын шухала зорилго мүн.

Националистическэ үзэлтэй хүнүүд заримдаа манай Эхэ ороной дайсадта туһа хүргэдэг гэжэ парти арад ниитэдэ ойлгуулдаг. Советскэ арадуудай хани барисаае ба ахадүүгэй нэгэдэлые үгы хэхэ, тиигэжэ манай гүрэнэй хүсые бууруулха гэжэ империалистнуудай ехээр хүсэдэгынь мэдээжэ. Сохом иимэ зорилгоор тэдэнэр зарим советскэ хүнүүдэй дунда националистическэ гээгдэнги үзэл дахин түрүүлхэ, национальна харшалдаа үүсхэхэ гэжэ оролдодог. Теэд тэдэнэй хара муухай һаналынь бүтэнгүй хосорно.

Ажалшадые интернационализмын үзэлөөр хүмүүжүүлжэ байхадаа манай парти СССР-эй бүхы арадуудай национальна интересүүдтэ анхаралтай, һайнаар хандаха, национальна республикануудай экономико болон культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ бүхы аргаар туһалха эрилтэ хэдэг. Парти хадаа национальна республиканuудай эрхые хаһаха гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүдые эрид шууд буруушаан усадхадаг, национальна политикые бэелүүлхэ хэрэгтэ гараһан дутагдалнуудые зайсуулдаг гээшэ.

Үлүү ехэ централизм тогтоожо болохогүй, бюрократическа хазагайруулалтанuудые хэжэ болохогүй, юундэб гэхэдэ, союзна республиканuудай ажалшадай үүсхэлые үргэнөөр, бүхы талаарнь хүгжөөхэ хэрэгтэ һаад хэжэ болохо гэжэ Ленин үшөө Советскэ Союзые һая тогтоожо байһан үедэ хэлээ һэн. Ленинскэ заабариие бэелүүлэн, парти, правительство болбол ажахые хүтэлбэрилхэ талаар союзна республикануудай үүргые дээшэлүүлхэ шухала хэмжээнүүдые абажа байна. Хүтэлбэри захиргаанай талаар тогтоогдоhон дан үлүү централизм болюулагдажа, хэрэгтэй газартань промышленностиин шухала шухала һалбаринуудые эрхилхэ республиканска министерствонууд байгуулагдаа. Украинада хара металлургиин ба нүүрһэнэй промышленностиин министерствонууд, Азербайджанда—нефтяной промышленностиин министерство, Казахстанда — үнгэтэ металлургиин министерство бии болгогдоо. 11 мянга гаран промышленна предприятинууд союзна мэдэлдэ байһанаа республиканска мэдэлдэ үгтөө. Республиканска промышленность улам ехэ һуури эзэлдэг болобо: Украинада бүхы промышленна продукциин гурбанай хоёр хубиие, Азербайджанда—80 процентые тэрэ гаргана.

Коммунистическэ партиин XX съезд союзна республикануудай үүргые улам дээшэнь үргэхэ, ажахые хүтэлбэрилхэ талаар тэдэнэй эрхые үргэдхэхэ зорилго табиба. Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа съездын Директивэнүүд бүхы союзна республикануудта промышленностиин ба хүдөө ажахын шэнэ ехэ дэбжэлтэ туйлаха гэжэ хараалба. Гүрэнэй бюджетнэ мүнгэн зөөриие хубаарилха хэрэгтэ союзна республикануудай үүргэ болон нэрэ хүндые дээшэлүүлхын тула ехэ юумэ хэгдэжэ байна. Энэ хадаа союзна республика бүхэнэй интересүүдые ба хэрэглэмжые һайнаар, хүсэдөөр мэдэхэ арга олгохо, арадуудай хани барисаае саашадань бэхижүүлгэдэ туһа хүргэхэ гээшэ.

***

Национальна асуудалаар марксистско-ленинскэ теориин зүб байһаниие ганса манай ороной түүхэ бэшэ, мүн баһа арадай демократиин оронуудай түүхэ, колониальна ба бэеэ даанхай бэшэ оронуудай арадуудай национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй бүхы ябаса баталан харуулаа.

СССР-эй арадуудай ябаһан замаар ябажа, өөһэдынгөө байдалые хараадаа абалсан, арадай демократиин оронууд национальна дарлалтын политикые хэтэдэнь үгы хэжэ, угаа ехэ амжалтануудые туйлаа. Хитадай Арадай Республика нэгэн бүхэли ба хүсэтэ олонациональна гүрэн мүн. Тус ороной бүхы национальностьнууд сүлөөтэй, адли тэгшэ эрхэтэй болоо. 1949 оной октябрьһаа 1954 оной июль хүрэтэр Хитад орондо 66 автономно национальна районууд байгуулагдаа. Хитадай Коммунистическэ партиин ба правительствын анхарал оролдолго гаргажа байһанай ашаар национальна районуудта, бүхы орон дотортол адляар, экономико түргэнөөр хүгжэжэ, арадуудай культура ургажа байна.

СССР-тэхи коммунистическэ байгуулалта, Хитадтахи ба арадай демократиин бусад оронуудтахи социалистическэ байгуулалта хадаа капиталистическэ дарлалтаһаа сүлөөлэгдэһэн арадуудай түрүү коммунистическэ хүгжэлтын нэгэн үргэлжэл болон ниинэнэ.

Манай парти бүхы советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулхы эдэбхидэ түшэглэн, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд дотор хараалагдаһан түүхэтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. СССР-эй арадууд Коммунистическэ партияа тойрон нягтаар жагсаад, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэжэ байна. Партиин ба бүхы ажалшадай бата нэгэдэлтэй, арадуудай хани барисаатай байһан тула Советскэ оромнай хүсэтэй ба илагдашагүй байна.

И. СМИРНОВ.

Советскэ арад буу зэбсэг хороохын, ядерна зэбсэг хорихын түлөө тэмсэнэ

Апрелиин 18-да Москвада Союзуудай Байшангай Колонно зал соо советскэ олониитэ зоной түлөөлэгшэдэй суглаан болобо. Энэ суглаан Стокгольмдо һаяхан болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Онсо сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаба. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй, Эб найрамдал Хамгаалгын Советскэ Комитедэй гэшүүд, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Онсо сессидэ хабаадалсаһан Хитадай Арадай Республикын, Япониин, Вьетнамай, Бразилиин, Мексикын, Аргентинын, Кубагай, Чилиин, Уругвайн, Колумбиин, Австралиин, Египедэй, Суданай, Сириин, Иорданиин, Монголой Арадай Республикын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

Суглаае Эб найрамдал Хамгаалха Советскэ Комитедэй Түрүүлэгшэ Н. С. Тихонов нээбэ. Н. С. Тихонов Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Стокгольмско сессиин удхашанар тухай тодорхойгоор хэлэбэ.

Буу зэбсэг хуряаха тушаа Советскэ Союзай оруулһан шэнэ дурадхалнууд эб найрамдал бэхижүүлхэ угаа ехэ арга боломжо олгоно гэжэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшын орлогшо И. Г. Эренбург хэлэбэ.

Союзуудай Байшангай Колонно зал соо советскэ олониитэ зоной түлөөлэгшэдэй суглаан болобо

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Хитадай Арадай Республикын уһа мүрэнэй ажахын министр Фу Цзо-и үгэ хэлэнэ.

— Дэлхэйн үнэн сэхэ бүхы хүнүүд улам нягтаар жагсаха, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгые халуунаар дэмжэхэ, буу зэбсэг хуряахын түлөө, хүниие олоорнь хюдаха атомна болон водородно зэбсэг хорихын түлөө тэмсэл үргэнөөр хэхэ гэжэ ехээр найданаб гээд тэрэ хэлэбэ. Эб найрамдалай түлөө энэ арюун нангин тэмсэл хэхэдээ арадууд шэнэ амжалтануудые туйлаха байна.

Японско делегациие хүтэлбэрилэгшэ, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Киоци Исикава, мүн тэрэшэлэн Бразильска парламентын депутат Ионас Байенс, метрополит Крутицкий, Коломенский Николай, Иорданиин парламентын депутат Абдель Кадер Ас-Салек, Австралиин профсоюзна ажал-ябуулагша Стэн Моран, Суданай республикын парламентын депутат Якцб Хамид Бабикр, монгол арадай түлөөлэгшэ Ц. Дамдинсүрэн, ВЦСПС-эй секретарь П. Н. Коробова, академик Е. А. Косминский, уранзохёолшо Агния Барто, «Красный пролетарий» заводой токарь Н. М. Кузьмин тэрэ суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ.

Суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар тогтоол абаба. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Онсо сессиин шиидхэбэринүүд арадуудай хоорондын эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болохо байна гэжэ советскэ олониитэ зоной батаар найдажа байһаниинь энэ тогтоол дотор харагдана. Советскэ Союзай эб найрамдалай тала баригшад эб найрамдалые ехээр сэгнэдэг бүхы хүнүүдые, шэнэ дайн сэрэг, һандаралга хүсэдэггүй хүнүүдые яаралтай зэбсэгжэлгэ болюулхын түлөө, ядерна зэбсэг хорихын түлөө эрид шууд тэмсэхыень уряална.

(ТАСС).

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар ГДР-эй президент Вильгельм Пигэй хэһэн мэдүүлгэ

БЕРЛИН, апрелиин 17. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар Германска Демократическа Республикын президент Вильгельм Пигэй хэһэн мэдүүлгые АДН агентство дамжуулба.

Буу зэбсэг хуряалгын замаар хэгдэһэн алхам бүхэн германска асуудал амгалан ёһоор шиидхэлгэдэ туһална гэжэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Онсо сесси дээрэ абтаһан хандалга дотор заагдаһан байна. Германска Демократическа Республикын президент байһан туладаа би тэрэ мэдүүлгые дэмжэжэ байһанаа эрид шууд, тусхайта ёһоор мэдүүлнэб гэжэ тэрэ хандалга тушаа Вильгельм Пик хэлэбэ.

Ремилитаризацилга тухай Боннско правительствын абаһан шиидхэбэри, Федеральна республикые зэрхэг түримхэй атлантическа пактда оруулһан ябадал Германиие угаа аюултайгаар, улам ехээр хахаруулан аюул тохёолдуулна гэжэ 5 шахуу жэлэй саада тээ Федеральна Республикын президент Теодор Хейсдэ урдишалан һануулаа һэм гэжэ В. Пик хэлэнэ.

В. Пик Баруун Германиин ремилитаризацилгын политикые элишэлэн харуулха зуураа, Баруун Германиин бэелүүлдэг «хүсэрхэлгын политикые» болюулха шухала гэжэ заана. «Хүсэрхэлгын политика» немец арадые национальна талааараа хосоролгын аюулда нэгэнтэ бэшэ оруулдаг байгаа.

Манай немец арад ондоо замаар, эб найрамдал хангаха ба бүхы арадуудтай хани харилсаатай байха замаар ябаха ёһотой, ушарынь иимэл замаар ябаа һаа, манай арад национальна нэгэдэлдээ дүтэ болохо байна гэжэ В. Пик хэлэбэ. Германиин хоёр хубинуудтахи эсэгэ оронойнгоо хүнүүдтэ, Берлиндэхи, Бонндохи парламентнуудай болон правительствонуудай харюусалгаяа мэдэрдэг бүхы гэшүүдтэ, мүн Федеральна Республикын президент профессор Хейсдэ тиимэ уряатайгаар ханданаб.

Уласхоорондын түгшүүрилые бага болгохо хэрэгтэ туйлагдаһан түрүүшын амжалтанууд буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэлдэ шэнэ үе нээгээ. Бүхы нацын эб найрамдалда дуратай хүнүүдэй хүсэл найдабаринь буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал тушаа мартын 27-до Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнуудтай холбоотой.

Хизаарлалгын (буу зэбсэгүүдые хизаарлалгын. — **Редакциин ажаглалта**) зоно, Германиин хоёр хубида ба тэрээнтэй тэгшэ оронуудта буу зэбсэгүүдые хинаха системэ Европа дотор байгуулагдаа һаа, буу зэбсэг хуряалгын бүхы асуудал шиидхэхэдэ нилээд хүнгэн болохо байһаниинь лабтай.

Энэ зонодо байдаг США-гэй, СССР-эй, Англиин болон Франциин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эгээн ехэ тоо хэмжээнэй тодорхойлогдохыень немецкэ арад өөрөө угаа ехээр хүсэнэ гэжэ В. Пик үргэлжэлүүлэн хэлэнэ. Немецкэ арадай аюулгүй байхын тула атомна зэбсэг, тус зэбсэгтэй холбоотой бүхы юумэн энэ зонодо байха ёһогүй. Хэлсээндэ хабаадагша гүрэнүүдэй, тэдэнэй тоодо германска гүрэнүүдэй хоюуланайнь зүгһөө хамтын шалгалта хэхэ аргаар энэ зонодохи буу зэбсэг хизаарлаха уялганууды дүүргэхын хойноһоо хиналта тогтоогдохо ёһотой.

Энэ дурадхалые бэелүүлхэдэ үни удаан, бата эб найрамдал хангаха аюулгүйн хамтын системэ Европа дотор байгуулгын замда шухала алхам болохо байһаниинь лабтай гэжэ В. Пик онсолон тэмдэглэнэ.

Тиимэ эб найрамдал туйлахын тулада нэн түрүүн буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар агуу ехэ гүрэнүүд бэе бэеэ ойлголсохо шухала. Германиин нэгэдээ һаа, буу зэбсэг хуряаха ябадал туйлагдахагүй гэжэ буу зэбсэг хуряалгада эсэргүүгээр тэмсэдэг хүнүүд, эб найрамдалай дайсад мэдүүлнэ. НАТО-гой тала баригшад улам яаралтайгаар зэбсэгжэхын тулада тиимэ аягүй тэнэг үгэнүүдые хэлэнэ. Тэдэнэр Германиин нэгэдэлгэдэ һаад ушаруулна. Бодото дээрээ буу зэбсэг хуряалга, түгшүүрилэй бага болохо баримта бүхэн германска хоёр гүрэнүүдэй хоорондоо дүтэ болоходо, Германиин дахин нэгэдэхэдэ мүн тэрэшэлэн туһалха байна.

Буу зэбсэг хуряалгые дэмжэн хэгдэһэн алхам бүхэниинь Германиин дахин нэгэдэлгын хэрэгтэ туһа дүхэм болохо юрын арга зам бии юм гэжэ президент В. Пик онсолон тэмдэглэнэ. Тиимэ арга зам гэбэл, немецүүдэй хоорондоо хэлсээ хэхэ ябадал болоно гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Энээнтэй дашарамдуулан бэе бэедээ эсэргүүгээр хүсэ хэрэглэхэһээ арсаха тухай хэлсээ баталха тушаа Бонндохи Федеральна правительствода ГДР-эй правительствын оруулһан мэдээжэ дурадхалые һануулха зуураа, В. Пик иигэжэ онсолон тэмдэглэбэ: энэ дурадхал бэелүүлээ һаа, Германиин хоёр хубинуудтахи зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоо тухай хэлсээ туйлаха арга бии болохо байна. Иимэ хэлсээ туйлаа һаа, буу зэбсэг хуряаха хэрэгтэ, энээнтэй хамта Германиие дахин нэгэдүүлхэ хэрэгтэ урагшаа хэгдэхэ алхам болохо байһаниинь лабтай.

Буу зэбсэг хуряалга тухай асуудалаар бэе бэеэ ойлголсоходо туһалха зорилгоор, тиин немец арадые эб найрамдалда дуратай демократическа германска гүрэн болгожо дахин нэгэдүүлгэдэ туһалха зорилгоор немецкэ талаһаа али бүхы оролдолго гаргахые уряалан Вильгельм Пик мэдүүлгэеэ дүүргэбэ.

СССР-тэ Арадай Түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай Суглаанай делегаци ерэхэнь

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ А. П. Волков, В. Т. Лацис Арадай Түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай Суглаанай Саг үргэлжын Комитедэй Түрүүлэгшэ Лю Шао-цида бэшэг эльгээбэ. Советскэ Союзай болон Хитадай Арадай Республикын хоорондохи хани барисаае саашадань хүгжөөн бэхижүүлхые хүсэжэ, СССР-эй Верховно Совет Арадай Түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай Суглаанай делегациие 1956 оной апрель—майда Советскэ Союз ерээд ошохыень урина гэжэ тэрэ бэшэг соо мэдээсэгдэнэ.

Арадай Түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай Суглаан СССР-эй Верховно Соведэй уряае ехэ баяртайгаар хүлеэн абаад, энэ уряагайнь түлөө гүн ехэ баяр баясхалан хүргэнэ гэжэ А. П. Волковой, В. Т. Лацисай нэрэ дээрэ бэшэһэн харюу бэшэг соогоо Лю Шао-ци мэдээсэбэ.

Арадай Түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай Суглаанай гурбадахи сессиин дүүрэһэнэй һүүлээр Арадай Түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай Суглаанай делегаци Советскэ Союзда ерээд ошохо байна гэжэ саашадаа тэрэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. Энэ сесси һаяар болохо юм.

Советскэ ба датска сэрэгэй корабльнуудай бэе бэедээ айлшалсахаа байһан тушаа

Сэрэгэй корабльнуудые бэе бэедээ эльгээлсэхэ тухай СССР-эй ба Даниин правительствонуудай хоорондо үгэеэ ойлголсолго туйлагдаа. Энэ үгэеэ ойлголсолгын ёһоор советскэ сэрэгэй корабльнуудай отряд Копенгагенда, датска сэрэгэй корабльнуудай отряд Ленинградта айлшалха байна. Энэ айлшалалсалга 1956 оной апрелиин 2-һоо 6 хүрэтэр нэгэн доро болохо юм.

(ТАСС).

Алжирай асуудалые эбэй ёһөор гуримшуулхын түлөө

ПАРИЖ, апрелиин 19. (ТАСС). Алжирска асуудалые хэлсээ хэжэ шиидхэхын түлөө французска олониитэ тэмсэл хэнэ. Энэ тэмсэлдэ промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Олон фабриканууд болон заводуудта богонихон саг соо забастовконууд болоно, Алжиртахи дайн байлдаае үргэдхэлгые буруушааһан митингнүүд хэгдэнэ.

Ажалай бүгэдэниитын конфедераци (ВКТ), «Форс Увриер» ба «Французска христианска ажалшадай конфедераци» (ФКХТ) ородог профсоюзна организацинуудай уряалаар Арль городой металлистнууд забастовко хэжэ, Алжиртахи дайн байлдаа зогсоохо эрилтэ хээ. Армида татагдаһан резервистнүүдые Алжир эльгээхые эсэргүүсэн Вовер (Гар департамент) городой предприятинуудай нэгэнэй хүдэлмэришэд ажал хүдэлмэреэ зогсоогоо. Тарб городто мянга гаран залуу резервистнүүд демонстраци хэжэ, армида тэдэниие татахые буруушааһан байна. Париждахи «Альстом» заводто, мүн бусад олон предприятинуудта саг зуура хүдэлмэреэ зогсооһон, митингнүүдые хэһэн байна.

Франко-алжирска харилсаанай хурсадажа магад байһан тушаа сошордожо байһанаа мэдүүлхын тулада, французска ажалшад Министрнүүдэй соведтэ делегацинуудые, бэшэгүүд болон телеграммануудые эльгээжэл байһаар.

Урда Корейн далайн сэрэгэй флодые США ехэ болгоно

ЛОНДОН, апрелиин 18. (ТАСС). Рейтер агентствын сеульска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Холбоото Штадууд мүнөө жэлдэ Урда Корейн сэрэгэй флодто америкаска сэрэгэй 27 судна дамжуулан үгэхөөр хараална. Мүнөө эдэ судналуудай олонхинь Урда Корейдэ үгтэнхэй. Суднануудые дамжуулан үгэлгэ энэ оной сентябрь хүрэтэр дүүргэгдэхэ юм.

Ерэхэ жэлдэ лисынмановска командовани сэрэгэй бүри олон корабльнуудые Холбоото Штадуудһаа абахаар түсэблэнэ гэжэ корреспондент мүн лэ мэдээсэнэ.

Комсомольско-залуушуулай түрүү бригада



Елена Панфиловна Данилова Улан-Удын сэмбын фабрикада 10-дахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. 1946 ондо залуухан Елена фабрикада ерэжэ, аппаратно-ээрэлгын цехтэ нооһо ээрэжэ һурахаяа ороһон юм.

— Абаһаар ажалдаа дадаадүй байхадамнай ехэ хүшэр байгша һэн,— гэжэ Елена Панфиловна хөөрэнэ. Теэд фабрикын коллектив намда һайнаар хандажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэмни ехэ туһаламжа үзүүлээ. Би техминимумдэ һуралсажа, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдэй хүтэлбэри доро нооһо ээрэгшын мэргэжэлые һайнаар шудалһан байнаб.

Нүхэр Данилова оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилжэ, мүнөө дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэн болонхой. Фабрикын дирекци ба комсомольско эхин организаци эдэбхитэй комсомолкые ахалагша ээрэгшэн болгоо һэн. Мүнөө Елена Панфиловна өөрынгөө эрхим ажалаар жэшээ харуулан, бригадынгаа гэшүүдые хүтэлбэрилнэ. Тиин ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар тэрэнэй бригада һара бүхэндэ даалгабаряа 110—120 про[…] дүүргэдэг, мүн эрхим ша[…] тай продукци үгэдэг юм.

Тус бригадынхид . ко[…] мольско-залуушуулай бриг[…] нуудай хоорондо дэлгэ[…] социалистическэ мүрысө[…] оролсоод, һайн жэшээ х[…] лаа. Нүхэр Даниловагай б[…] да байгша оной 1-дэхи кв[…] лай дүнгүүдэй ёһоор, П[…] роднэ район соо хоёрдохи[…] ри ээзлээ. Бригада үнгэ[…] кварталда 1720 килогр[…] ээрэгдэһэн нооһо түсэбһө[…] дуур үгэһэн байна. Энэ[…] һоорнь 1500 метр сэмбэ н[…] жэ болохо юм.

Мүнөө Майн урда тээхи[…] рысөөндэ оролсоод, Еле[…] бригада мүн лэ түрүү зэ[…] ябана. Тус бригадынхид […] бүриингөө даалгабарие[…] үргэлжэ үлүүлэн дүүргэд[…]

Һаяхан ВЛКСМ-эй об[…] Елена Даниловагай бриг[…] Магтаалай грамотаар ш[…] һан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. П. Д[…] ловагай бригадын ажал[…] байһан үе. Дундань нүхэр[…] нилова харуулатдана.

В. Говенько, це[…] комсомольско организа[…] секрета[…]

Б. Бельскиин фо[…]

Парламентска делегациие СССР-тэ эльгээхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй уряалые индонезийскэ парламент хүлеэн абаа

ДЖАКАРТА, апрелиин 19. (ТАСС). Советскэ Союзда парламентска делегаци эльгээхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй уряалые индонезийскэ парламент мүнөөдэрэйнгөө заседани дээрэ хүлеэн абаа. Парламентын 20 гэшүүн—Индонезиин дүрбэн гол партинуудай: Национальна, Машуми, Нахдатул Улама ба Коммунистическэ партинуудай түлөөлэгшэд делегациин составта орохо байна. Тус делегаци энэ оной сентябриин эсэс багта Советскэ Союзда ерэхэ юм.

Шанэ правительствые Цейлоной компарти дэмжэнэ

ДЕЛИ, апрелиин 18. (ТАСС). Оронойнгоо бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхэ, демократиие хүгжөөхэ ба арад зоной байдалые һайжаруулха зорилгоор Бандарнайкын правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулганууды Цейлоной Коммунистическэ парти дэмжэнэ гэжэ «Индиан экспресс» газетын корреспондент мэдээсэнэ.

Французска Коммунистическэ партиин гэшүүд олон боложо байна

ПАРИЖ, апрелиин 19. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор һүүлэй дүрбэн һарын турша соо Французска Коммунистическэ партида 40 мянган шэнэ гэшүүд ороо. Буш-Дю-Рон, Сена ба Уаза, Па-де-Кале департаментнуудһаа Коммунистическэ партида илангаяа олон хүн абтаһан байна. Промышленна предприятинуудта болон хүдөөгэй һуурин газарнуудта партийна 934 ячейка шэнээр байгуулагдаа.

Израиль Египет хоёр хилэ дээрэхи буудалдаагаа зогсоохо гэжэ хэлсээ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 19. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Иерусалимһаа дамжуулһанай ёһоор, ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельд иигэжэ мэдүүлээ. Мүнөөдэрһөө эхилэн эблэрэлгэ тухай хэлсээе наринаар сахин, хилэ дээрэ боложо байһан буудалдаае зогсоохоор бэлэн байһан тухайгаа Египет ба Израиль хуулитаар мэдүүлээ.

Английска общинануудай палатада

ЛОНДОН, апрелиин 19. (ТАСС). Общинануудай палатын үсэгэлдэрэй заседани дээрэ асуудалнуудта харюу үгэхэдөө Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд иигэжэ хэлээ. Дунда Востогтохи байдал тухай СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгые «наринаар шэнжэлэн үзэхэбди».

Тус мэдүүлгын зарим хубиие буруушааха зуураа, «эб найрамдал аршалан хамгаалха шухала байһые ородуудай онсо тэмдэглэһыень английска правительство һайшаана» гэжэ Ллойд мэдүүлээ. Палестинскэ асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулха тухай мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Энээниие английска правительство мүн лэ һайшаана гэжэ Ллойд саашань хэлээ.

Ли Сын Манай убайгүй мэдүүлгэ

ПАРИЖ, апрелиин 19. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һунгалтын урда тээхи митинг дээрэ үсэгэлдэр үгэ хэлэхэдээ ,Ли Сын Ман иигэжэ мэдүүлээ. —«Ороноо нэгэдүүлхын тулада Урда Корейн арми удангүй хойто зүг барин добтолго хэхэ». Иимэ добтолго хэхэ тухай «баруун оронууд доогуур зүбшэл үгөө» гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

ЭРТЫН ОВОЩЬ

Зооветеринарна институдай һуралсалай-туршалгын ажахы энэ жэлдэ 40 гектарта элдэб овощной культурануудые тарихаар хараална.



Эдэ үдэрнүүдтэ огород дээрэ, парнигай ажахыда ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна. 1300 тоннын орондо 1600 гаран тонно нютагай үтэгжүүлгэ зөөгдөө. Үшөө 400 тонно иимэ үтэгжүүлгэ огородой участок дээрэ гаргагдаха юм.

Энэ жэлдэ хартаабха, мүн капуста, морковь, свёкло, помидор, үгэрсэ ба бусад зүйлнүүд ехээр таригдаха байна. Хартаабха болон овощиин һайн ургаса абахын тула[…] һайнаар үтэгжүүлхэ, һайн ш[…] үрэһөөр рассада тариха гэ[…] хэн удхашанартай. Тиимэһэ[…] да ургуулгада ехэхэн анха[…] дуулагдана. 1500 рама б[…] дээд, заримандань рассада т[…]

— Редискэмнай һайнаар […] байна. Май һара соо ин[…] студентнүүдэй ба хүдэлмэ[…] столово редискээр хангагда[…] Мүн эртын салат, укроп ба […] ургуулагдажа байнхай, […] овощь ургуулагша Григорий […] риенко хөөрэнэ.

Тус ажахы помидорын 30[…] капустын 20 мянган расс[…] үүшынхеэ энэ жэлдэ городо[…] шадта худалдаха юм.

Овощь тарилгын дүй ду[…] хүдэлмэришэдһөө тусхай о[…] бригада бүридэнхэй. Энэ б[…] хоёр трактортай, хэды мо[…] огородно һайн хэрэгсэлтэй […] нөө огородно бригадынхид […] ха болон овощиин һайн ур[…] гуулха гэжэ оролдожо бай[…] дэлмэришэд Брянская, Хох[…] таманова, Елизова, Никола[…] гэгшэд даалгабаряа үдэр бү[…] лэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: овощь ур[…] ша Григорий Дмитриенко, […] шон Анна Брянская парник[…] гуулагдажа байһан овощь […] байна.

Ф. Со[…]

Олон мэргэжэлтэй трактористну[…]

Хүдөө ажахые механизацилгын Татауровска училищида тракторист-машинистнууд болохоёо байһан курсантнуудай дүүргэлтын шалгалта эхилбэ. Училищида жэлэй турша соо һураһан 96 хүн эдэ үдэрнүүдтэ шалгагдаба. Тэдэнэр бултадаа трактористын, гурбадахи зэргын слесариин мэргэжэлтэй болоо. Мүн тэдэнэр дизельнэ тракторнуудта, таряаҥай болон бусад тусхай комбайнуудта хүдэлмэрилжэ шадаха юм.

А. Антонов, В. Лобанов, Г. Мясников, Ковалёв, Цыбенов, И. Черниговский гэгшэд үзэһэн юумэеэ һайнаар шудалһан байба. Эдэнэртэ училищиин дирекци Магтаалай[…] тануудые барюулаа.

Училищида һуралсажа ба[…] дөө курсантнууд трактор, […] шудалхаһаа гадна, малажал[…] ехэтэй хүдэлмэри мехам[…] гын машинануудтай тани[…] тэдэниие ашаглаха, ферм[…] тодхохо тушаа заабарину[…] хэ болоо. Гадна, тэдэнэр з[…] гын, слесарна хүдэлмэри хэ[…] даха юм.

Гүрэнэй шалгалта үргэлж[…]

И. Аб[…]

Редакторай ор[…]
О. ГОМБОЕ[…]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-62, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—4.-59, пропаганды и перевода […] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00745. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 223[…]